Poštnina plačana v gotovini. Leto LXI V Ljubljani, v četrtek 21. septembra 1933. Štev. 215 a Cena 1 Din

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SLOVENEC

Ček. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inserate; Sarajevo štv. 7563, Zagreb štv. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2992

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

NIRA

(Rooseveltov boj proti krizi)

NIRA ali tudi NRA (National Industrial Recovery Act) je tista magična formula, v imenu katere se razvija vse ameriško gospodarstvo zadnjih mesecev, pravtako, kakor je Petletka bila simboličen izraz za gospodarske napore ruskih boljševikov. NIRA naj postane po namerah predsednika Roosevelta čudežni most, čez katerega bo ameriško gospodarstvo prišlo iz sedanje zagate in zastoja do novega razmaha. Bližnji cilj »gospodarske obnove« je dvig cen in poživitev industrijske delavnosti. Končni cilj pa naj bo odprava brezposelnosti, višje plače in okrepitev moči konsumentov, kar vse naj pomore ameriškemu državljanu do nekdanje »prosperity«, to je do udobnega blagostanja.

Kakor je že znano, se NIRA poslužuje takozvanih »uredb«, ki naj naravnavajo vsako industrijsko panogo posebej. Ta kodeks naj bo izraz skupnega dogovora med industrijci in delavci pod vodstvom države. Država si pri tem zaenkrat pridrži vlogo posredovalca med obema prizadetima skupinama, more pa izvajati gotov pritisk, kjer bi se pokazala slaba volja in nerazpoloženje. V glavnem pa gre od strani države zaenkrat le za kontrolo, ki nima namena omejevati zasebne svobode in iniciative. Za slučaj, da bi NIRA ne uspela, je verjetno, da bo država prisiljena vzeti nase tudi gospodarsko iniciativo in se dotakniti tudi svobode gospodarskih ljudi — kar pa že močno diši po socializaciji. To se pravi, da utegnejo Američani po ovinku priti tja, kjer je danes sovjetska Rusija. Poznavalci ameriških razmer mislijo, da to ni tako čisto izključeno, ker je med njihovimi politiki in gospodarstveniki mnogo ljudi, ki bi bili pripravljeni so osvojiti način in metode boljševiškega državnega kapitalizma. Še ni dolgo, kar smo čuli, da je Rechberg, ki zastopa generala Johnsona, zagrozil nekaterim veleindustrijcem, ki se obotavljajo sprejeti načela NIRA, da bo država posegla energično vmes in če treba podjetja tudi zaplenila. Posebno znan je postal odpor avtomobilskega magnata Henry Forda, ki je odklonil podpis uredbe, ki naj bi uravnavala avtomobilsko industrijo. Motiviral je svoj korak s tem, da že sam daje delavstvu več kakor pa zahteva vlada. General Johnson je v zadregi; ne bi si rad odtujil tako vplivnega moža, prav tako pa tudi ne more popustiti osnovnega načela svoje politike.

Za omiljenje brezposelnosti zahteva NIRA od industrije, da v vseh obratih skrajša delovni čas največ na 35 ur tedensko.

Dosedaj je bilo sprejetih 680 »uredb«, kar z ozirom na razčlenjenost ameriškega gospodarstva in raznolikost gospodarskih razmer v poedinih pokrajinah ni preveliko število. Vendar pa tudi pri tem ni izostala spekulacija. Zlasti so hoteli delavski sindikati izrabiti priliko in se bolje organizirati. Treba je vedeti, da Ameriška delavska zveza nima organiziranih niti 4 milijone delavcev. Razven tega so delavske organizacije omejene bolj na lokalne razmere in potrebe, ni jih, ki bi zajemale eno ali drugo panogo v celi državi. Delavstvo bi torej rado razširilo bazo svojih organizacij. Poleg tega so nastale velike težave, kako prilagoditi plače novemu skrajšanemu delovnemu času. Na raznih krajih je prišlo do hudih mezdnih sporov in celo štrajkov. Vlada ne ve, kaj naj počne. Člen 7 uredbe NIRA sicer prizna delavcem pravico, »da se organizirajo in sklepajo kolektivne pogodbe, ne da bi delodajalec imel pravico se vtikati v čemerkoli v delavsko organizacijo«. Toda vlada noče in sploh ni njen namen, z NIRO favorizirati le eden ali drugi stan, ampak pomagati predvsem širokim plastem konsumentov.

Toda glavna težava za NIRA leži drugod. Gre namreč za to, kako izločiti paradoks: Znižati delovni čas, zvišati plače pa vendar ostati pri istih cenah za produkte oziroma jih celo znižati. Z drugimi besedami: produkcijski stroški se bodo zvišali, toda blago mora v podrobni razprodaji biti cenejše kot doslej. Rooseveltov program bo v tej bistveni točki očividno naletel na veliko nevarnost, da se razblini. Zato opažamo že od julija dalje veliko nervoznost v krogih NIRA. Država je v propagandne namene vpregla sicer vsa razpoložljiva sredstva, od radija do časopisja. Poskuša se z lepo, poskuša se z grdo. Javnost pozivljajo, da bojkotira podjetja, ki niso razobesila zastave z modrim orlom, ki je znak, da je tvrdka v celoti sprejela Johnsonov program, oziroma načela NIRA. Ne gre torej nič več za nedolžno »kontrolo«, ampak za jako občuten državni pritisk.

Ker svoboda tiska v Ameriki ni odpravljena, morejo zaenkrat listi svobodno izražati mnenje in razpoloženje ljudstva spričo vladnih odredb. Mnogim listom se zde Rooseveltovi poskusi naravnost krivični. Kajti producenti oziroma posredniki, to je trgovci, so potemtakem tisti, ki so prisiljeni vzeti nase stroške za skrajšan delovni čas in za višje delavske plače. Veliki koncerni in trusti, ki razpolagajo z obilnimi rezervami, bodo že kako zdržali, mali proizvajalci in trgovci pa bodo brez nadaljnjega doživeli polom. To pa ne more koristiti narodnemu gospodarstvu.

Drugo skrb pripravlja vladi položaj konsumentov. Zdi se, da nanje očetje NIRA niso dovolj mislili. Produkcija se je vsled inflacije in spekulacije zopet silno dvignila in sicer v popolnem nesorazmerju s konsumom. Med tem, ko so se plače dvignile za 24 odst., se je samo od marca do junija zvečala produkcija za 48 odst.

Johnson torej razvija propagando za večje nakupovanje. »Buy now«, kupite danes, ako nočete, da boste izdali več za davke oziroma da za vaš denar — radi inflacije — sploh ne boste ničesar dobili. Take izjave seveda vzbujajo upravičeno vznemirjenje. Čeprav je 2,500.000 delavcev dosedaj dobilo zaposlitev, ostaja še vedno 10 milijonov nezaposlenih. Tudi še vedno ni gotovo, ali se bodo pričela napovedana velika javna dela, ker ni potrebnih kreditov.

Splošno sodijo, da bo nova kriza nastopila v oktobru. Tedaj pride na trg blago, ki je bilo producirano že v inflaciji. Ako bo NIRA ostala zvesta svojim principom, potem bodo produkti v podrobni razprodaji cenejši kakor en gros, kar bo imelo za posledico poplavo konkurzov in polomov. Če pa trgovci ne bodo hoteli sprejeti »uredb« NIRA, bodo cene ušle kontroli g. Johnsona in bodo imeli produkti na trgu takšne cene, da ih konsumenti ne bodo mogli kupovati. Posledica tega bodo zopet polni magazini in zastoj industrije. V enem kakor drugem slučaju bo predsednik Roosevelt prisiljen, da odpre vrata novi inflaciji.

Podonavie: Nov načrt gospoda Beneša

Na sestankih diplomatov pripravljajo pod vodstvom Francije preureditev Podonavja

Bukarešta, 20. sept. (a) Konferenca Male zveze se bo začela 25. t. m. v Sinaji. Češkoslovaški zunanji minister dr. Beneš se bo pripeljal v Sinajo dne 24. t. m., da se bo udeležil seje sveta Male zveze. Tudi jugoslovanski zunanji minister Jevtič se bo pripeljal 24. t. m. — Bukarešta, 20. sept. (a) Med povabljenci na proslavo 50 letnice kraljevskega gradu v Sinaji, ki se bo vršila istočasno s konferenco Male zveze na kraljevskem gradu, sta tudi bivši italijanski finančni minister grof Volpi in bratranec kralja Karla princ Friderik Hohenzolern-

Dr. Beneš, češkoslovaški zunanji minister

Belgrad, 20. sept. m. Tukajšnje javno mnenje je bilo zelo presenečeno in vznemirjeno radi potovanja madjarskega zunanjega ministra Kanye v Pariz. Krivuljasta pota madjarske zunanje politike se zdijo precej sumljiva. Obisk madjarskih državnikov v Rimu, nato v Berlinu in Parizu ter istočasen obisk nemškega podkanclerja von Papena v Budimpešti, potovanje Gömbesa v Sofijo in Ankaro, so ustvarila čudna naziranja v belgrajskih političnih krogih.

Nekateri so mnenja, da je v glavnem vse to samo diplomatska igra Italije v zvezi z njenimi interesi v srednji Evropi. Drugi zopet so mnenja, da je to v zvezi z gospodarsko sanacijo srednje Evrope in spravljajo sprejem madjarskega zunanjega ministra od strani francoske vlade v zvezo z bodočo konferenco Male zveze v Sinaji, kjer bo dr. Beneš med drugim predložil stalnemu svetu Male zveze tudi nov načrt o gospodarski organizaciji srednje Evrope ter gospodarski načrt za sodelovanje držav Male zveze.

Po tem načrtu bi države Male zveze sklenile dolgoročni gospodarski statut, ki bo z ozirom na svoja določila stal nekako v sredi med običajnim trgovinskim sporazumom in trgovsko unijo. Države Male zveze bi po dr. Beneševem načrtu regulirale proizvodnjo ter ustanovile skupni urad za prodajo agrarnih proizvodov iz Podonavja. Mešana komisija bi predvsem uredila sorazmerje v izvozu kmetskih proizvodov in bi od časa do časa določila osnovne cene posameznim proizvodom. Praški politični gospodarski krogi računajo, da bo dr. Benešev načrt vsekakor prišel na dnevni red konference Male zveze v Sinaji, vendar pa pričakujejo, da bosta tako jugoslovanski, kakor tudi romunski zunanji minister stavila svoje predloge za gospodarsko organizacijo Male zveze. Če pa tega ne bosta storila, bosta pa skoro gotovo zahtevala precejšnje spremembe v dr. Beneševem načrtu, to tembolj, ker je dr. Beneš postavil svoj načrt na čisto agrarno podlago in ker izgleda, da je načrt sestavljen tako, da v prvi vrsti ustreza interesom češkoslovaškega gospodarstva.

Podonavski žitni sporazum

Belgrad, 20. sept. m. Iz merodajnih krogov poročajo, da je zelo verjetno, da je prišlo v Londonu do popolnega sporazuma med Jugoslavijo, Madjarsko, Romunijo in Bolgarijo v pogledu skupne razprodaje letošnjega žitnega pridelka. Ni pa še potrjena vest, da so se imenovane države pogajale tudi s sovjetsko Rusijo, da bi tudi ona svoj izvoz prilagodila žitnemu izvozu omenjenih štirih držav. Tozadevni pogovori so se vršili in sicer neobvezno, ker bi vse interesirane države rade izključile medsebojno konkurenco na svetovnih tržiščih, toda malo je verjetno, da bi se smelo v sedanjem štadiju že govoriti o možnosti kakšnega bližjega sporazuma, ki je pač odvisen od gotovih političnih predpostavk.

Turški ministri v Sofiji

Sofija, 20. sept. (a) Danes dopoldne sta se pripeljala v Sofijo s posebnim vlakom na uraden obisk predsednik turške vlade Izmet-paša in zunanji minister Tevfik Ruždi-bej s spremstvom in več parlamentarci. Sprejeli so jih predsednik bolgarske vlade Mušanov in mnoge odlične osebnosti, med njimi tudi italijanski in grški poslanik.

Turška ministra ostaneta v Sofiji do 22. t. m., nato se pa odpeljeta v Varno, odkoder se bosta vkrcala za Carigrad. Na programu so uradni razgovori in mnogi sprejemi.

Francoska roka

London, 20. sept. b. Današnje »Times« pišejo: Daladier in Boncour, ki sta ponovno vzela v roke akcijo za organizacijo srednje Evrope, stopata po potih Tardieuja. Vendar se lahko trdi, da sta dosegla uspeh tam, kjer ga Tardieu ni mogel. Ta dva francoska državnika sta pomirila in premagala italijansko opozicijo pri organiziranju srednje Evrope s tem, da sta postavila svoj program na gospodarsko in ne na politično podlago. Francoska načela za ureditev Podonavja pa so v glavnem sledeča: Izključiti se mora vsak poskus za nemško-avstrijski Anschluss in za politično združitev Avstrije ter Madjarske. Francija postavlja nadalje tudi pogoj, da morajo dvostranski sporazumi med podonavskimi državami ter sporazumi med njimi in sosednimi silami služiti samo kot temelj za širše sporazume v Podonavju. Takim sporazumom tudi Anglija ne bi ugovarjala.

Madjarska uganka

Beck v Parizu: Poliska se vrača k sodelovanju s Francijo

Pariz, 20. sept. b. O obisku poljskega zunanjega ministra Becka, ki je danes dopoldne prispel v Pariz, piše današnji »Matin«, da se v tem potovanju ne sme gledati poslabšanja poljsko-nemških odnosov, ker je tudi v interesu Francije, da izginejo vsi prepiri na poljsko-nemški meji. Poljski zunanji minister se bo danes in jutri razgovarjal z Daladierom in zunanjim ministrom Paul Boncourjem. Jutri bo tudi sprejet v avdijenco pri predsedniku republike Lebrunu, ki ga bo imenoval za častnika častne legije. Tukajšnji tisk toplo pozdravlja prihod poljskega zunanjega ministra, pariški politični krogi pa hočejo ublažiti nezadovoljstvo, ki ga je Poljska pokazala napram Franciji zaradi podpisa pakta štirih.

Kanya pravi: Madjarska ne bo delala ovir

Avstrija je v osrčju Podonavja, trdi Winkler

Budimpešta, 20. septembra. (a) Madžarski dopisni urad poroča: Snoči okoli polnoči je prispel iz Pariza zunanji minister Kolman Kanya. Na postaji so ministra sprejeli višji uradniki zunanjega ministrstva in člani francoskega poslaništva v Budimpešti. G. Kanya je novinarjem izjavil, da prinaša iz Pariza v glavnem ugodne vtise. Dodal je, da je popolnoma razumljivo, da Francija v prvi vrsti gleda na svoje zaveznike, vendar je pa pokazala zadosti razumevanja tudi za madžarsko stališče. Francija, je nadaljeval Kanya, je pokazala mnogo zanimanja za vprašanje gospodarske obnove podunavskih držav in želi, da se čimprej v tej smeri kaj ukrene.

Svojo izjavo je g. Kanya zaključil z besedami, da mu je po njegovem uspelo Franciji jasno obrazložiti madžarsko tezo o teh vprašanjih in da Madžarska ne bo ovirala ureditve teh vprašanj.

Belgrad, 20. sept. m. V tukajšnjih političnih krogih trdijo, da je von Papen moral priti nujno v Budimpešto, da bi bil tam še predno bo Kanya sprejet od francoske vlade, da bi mu mogli poslati v Pariz najpotrebnejše instrukcije. Papen se nahaja sedaj skupaj z Gömbösom in vodilnimi osebami madjarske politike v Varpalotu, ki ni noben lovski revir za jelene, ampak bodoče madjarsko vrhovno poveljstvo v slučaju vojne. Dvorec v Varpalotu je zelo dobro izoliran od ostalega sveta in opremljen z vsem komfortom, ima vse telefonske in brzojavne zveze z inozemstvom, radio postajo in podobno. Na ta način je vse preskrbljeno za hitro zvezo z inozemstvom.

Dunaj, 20. sept. »Neue Freie Presse« prinaša vsebino razgovora svojega urednika z zveznim podkanclerjem inž. Winklerjem po njegovem programatičnem govoru v Gradcu, kjer je obsodil vse poskuse, da bi se vpeljal fašizem v Avstrijo. Podkancler Winkler pravi, da je v Gradcu obračunal tako z narodnim socializmom, kakor tudi s fašizmom. »Naša naloga kot Avstrijci je, da ustvarimo znosne odnose z vsemi našimi sosedi in da ž njimi živimo kot s prijatelji. Mi ne moremo prenesti nasprotnikov ob naših mejah. Avstrija je za to premajhna in njena gospodarska struktura ji tega ne dovoljuje. Mi ležimo v osrčju Podonavja, kamor se stekajo gospodarske in politične žile vseh držav, ki polnijo podonavsko kotlino. To nam mora biti kažipot za našo politiko. Mi v Avstriji moramo misliti na to, da ustanovimo kmalu državno obliko na temeljih stanovskega zastopstva pod močnim vodstvom demokratične vlade, a mi ne prenesemo ne fašizma ne hitlerizma po južnih in severnih vzorcih. Prijateljstvo z vsemi Podonavčani pa je za nas predpogoj našega obstoja.

Praški cerkveni spor

(Zaradi pisma msgr. Ciriacija patru Hlinki)

Praga, 20. septembra.

Kakor znano, je med apostolskim nuncijem msgr. Ciriacijem in češkoslovaško vlado nastal zadnje čase konflikt zaradi nekega pisma, ki ga je nuncij ob priliki slavnosti v Nitri poslal voditelju slovaškega narodnega pokreta p. Hlinki, v katerem hvali slovaški katoliški narod v nasprotju s češkim. Češkoslovaška vlada se je čutila zaradi tega pisma, ki je bilo objavljeno z dovoljenjem nuncija, užaljeno, smatrajoč ga kot nekako vmešavanje v notranje politične razmere republike, in je prosila sv. stolico, da pokliče nuncija k sebi ad audiendum verbum. Razume se, da je zlasti češko svobodomiselno časopisje zagnalo velik krik zaradi te zadeve, ki sama na sebi ni taka, da bi se ne dala prijateljsko poravnati. Stvar bi mogoče ne zavzela tako velikih dimenzij, ako ne bi šlo za češko ljudsko stranko, ki je eden najbolj solidnih stebrov češkoslovaške vlade. Ljudska stranka, ki na eni strani ni baš v najbolj prijateljskih odnošajih s slovaško ljudsko stranko patra Hlinke, na drugi strani ne more desavuirati papeževega nuncija in msgr. Šramek kakor tudi ing. Dostalek, ki sta člana sedanjega kabineta, sta skušala najti izhod iz tega težkega položaja po konferenci z nuncijem Ciriacijem. Zdi se pa, da nista imela uspeha in da bosta morala iz tega izvajati posledice, ako češkoslovaška vlada in sv. stolica ne bosta našli sami zadovoljive rešitve tega vsekakor izrednega spora, kar ni izključeno, ker sv. stolica absolutno ne želi spora s Češkoslovaško, še manj pa, da bi bila ljudska stranka msgr. Šramka prisiljena izstopiti iz vlade. Vest, da misli Ciriaci zapustiti Prago, pa vsaj za enkrat ni resnična, ampak bo nuncij počakal, kaj bo ukrenila sv. stolica. Danes ali jutri se zbere tudi izvršilni odbor katoliške ljudske stranke, ki ga javnost pričakuje z napetim zanimanjem. Večina je mnenja, da bosta Šramek in Dostalek podala demisiji in da se bo zaradi tega otvorila vladna kriza — toda to še nikakor ni gotovo.

Težav pa ne delajo češkoslovaški vladi samo Slovaki, ki čedalje bolj odločno zahtevajo avtonomijo, ampak tudi Nemci, seveda z drugega stališča, kar je brez dvoma v zvezi s Hitlerjevo propagando, ki je čedalje bolj močna. Sad te propagande je brez dvoma sklep, ki so ga napravile vse nemške stranke, tako one, ki so v sedanji vladi kakor one, ki so v opoziciji, da ustanovijo naroden svet, oziroma edinstveno narodno fronto v svrho zaščite pravic nemške manjšine. Ustanovni občni zbor bo 15. oktobra. Poslanec Scholich od nemško-nacionalne stranke je imel shod, na katerem je nastopil za revizijo mirovnih pogodb in zahteval, da stopi Češkoslovaška v alianco z Nemčijo, Avstrijo in Ogrsko, češ da pakt Male zveze in prijateljstvo s Francijo ne prinaša Češkoslovaški nobene koristi. Kar se tiče notranje politike, je dejal, da je v znamenju zatiranja nemške manjšine. Toda narodna revolucija v Nemčiji je okrepila položaj Nemcev v Čehoslovakiji in jim vlila upanje v srečnejšo bodočnost. Nato je nastopil tajnik nemške nacionalne stranke ter je izjavil, da morajo Nemci slediti Berlinu ne pa Pragi. Razume se, da je navzoči komisar shod nato razpustil.

V češkoslovaški javnosti vlada veliko ogorčenje proti takemu postopanju Nemcev, ki nastopajo po navodilih tuje države. Kako zelo »zatirani« so Nemci, se razvidi iz tega, da se upajo javno proglašati načelo, da morajo nemški državljani Čehoslovakije poslušati navodila iz Berlina, ne pa iz Prage!

Razorožitvena pogajanja

Pariz, 20. septembra b. Tudi danes ves tisk živahno razpravlja o stanju razorožitvenih razgovorov z angleško in ameriško delegacijo. Združene države ne zahtevajo od Francije, da bi se odrekla svojim varnostnim ukrepom za narodno obrambo, temveč želijo samo to, da bi Francija dala svoj podpis na konvencijo, s katerim se obvezuje, da se bo razorožila, če bo Nemčija v določenem roku izpolnila vojaške predpise versailleske pogodbe.

Dunajska vremenska napoved: Pretežno oblačno. Semtertja dež. Temperatura 15—20 stopinj.

Zagrebška vrem. napoved: Spremenljivo oblačno, precej stalno, prehodno poslabšanje vremena v severnih krajih je mogoče.

PREDSVEM
TRIO TRON-CEVI!
potem bode Vaš sprejemnik selektiven a reprodukcija bode odlična!

Občinske volitve

Načelna pojasnila

Iz vseh krajev prihajajo poročila, da nekateri na vse mogoče načine razlagajo, kako je sestaviti kandidatne liste in kdo naj liste sestavlja. Ponekod se zahteva sklicanje občinskega odbora, ki naj bi sestavil listo.

Ponovili bomo vse, kar določa zakon in uredba glede sestave kandidatnih list. **Samo to drži, kar predpisuje zakon, vse drugo so prazne fraze.**

Kdo sestavi kandidatno listo? Kandidatno listo sestavijo po svobodni volji volivci v občini. Samo volivci in nikdo drugi, tudi ne občinski odbor.

Koliko kandidatnih list sme biti v občini? V občini sme biti toliko kandidatnih list, kolikor jih hočejo volivci.

Kako mora biti sestavljena kandidatna lista? Lista mora biti sestavljena natančno po predpisih. Zato naj se uporabljajo tiskani formularji. (Dobe se v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.)

Posebno je paziti:

1. Kandidatne liste potrjuje sodišče in ne srezki načelniki.

2. Kandidatne liste se imenujejo po nosilcu liste, ne pa po kaki stranki.

3. Stroge kazni zadenejo tiste, ki volivcem obljubljajo darila in službe, da glasujejo za izvestno kandidatno listo.

4. Kdor obljublja občino ali grozi z delitvijo občine, ne govori resnice, naj si bo kdorkoli. Občine se bodo spajale in delile po zahtevah občinskih odborov. Srezki načelniki imajo samo odločati v sporih o mejah med občinami. (§ 4—§ 6 obč zakona.)

5. Na prvo stran kandidatne liste se napišejo po vrsti kandidati in namestniki in sicer točno tako, kakor so vpisani v volivnem imeniku. Na primer: nekdo je posestnik in mizar; v volivnem imeniku je vpisan samo kot mizar. Tudi na kandidatni listi se mora poklic označiti »mizar« in ne tudi posestnik.

6. Najprej se napiše rodbinsko ime in potem krstno ime. Na primer: Novak Franc, ne Franc Novak.

7. Imena kandidatov in namestnikov na kandidatni listi sme napisati kdorkoli, tudi s strojem. Kandidat in namestnik se na kandidatni listi ne podpišeta, ampak samo na posebni izjavi.

8. Predstavniki kandidatne liste se vpišejo (lahko tudi s strojem) z rodbinskim in krstnim imenom. Za vsako volišče mora biti predstavnik in namestnik. Predstavniki liste, to so zastopniki liste pri volivnem odboru, morajo biti označeni na kandidatni listi, ker bi sicer ne smeli prisostvovati glasovanju.

Predstavnik liste je lahko kandidat ali kak drug volivec, ki je vpisan v volivnem imeniku. Predstavniki se ne podpišejo nikjer.

9. Za »Predstavniki liste« in pred »Predlagatelji« se vpiše kraj in datum, ki je na kandidatnih listah pomotoma izostal.

10. Predlagatelji se morajo lastnoročno podpisati v rubriki za predlagatelje. Predlagatelji ne smejo biti kandidatje ali namestniki, morajo pa biti volivci, vpisani v volivnem imeniku. Podpis predlagatelja je zopet: najprej rodbinsko ime, krstno ime in bivališče.

Predlagateljev mora biti v občinah do 1000 prebivalcev 20, od 1000 do 4000 prebivalcev 40 in nad 4000 prebivalcev v občini mora biti 60 predlagateljev.

Število predlagateljev je omejeno navzdol, to se pravi: manj jih ne sme biti, več pa jih je lahko; število predlagateljev je odvisno od števila prebivalcev po zadnjem ljudskem štetju, ne od števila odbornikov ali volivcev.

Vsak volivec sme kot predlagatelj podpisati, oziroma predlagati samo eno kandidatno listo.

Koliko odbornikov volimo? V občinah pod 3000 prebivalcev volimo odbornikov 18 in prav toliko namestnikov; v občinah od 3000 do 5000 24 odbornikov in prav toliko namestnikov; od 5000 do 8000 prebivalcev 30 odbornikov in 30 namestnikov, nad 8000 prebivalcev 36 odbornikov in 36 namestnikov.

Kdaj je treba vložiti kandidatno listo? Kandidatno listo vložimo takoj, ko mine reklamacijska doba, to je po 27. septembru. Vložena mora biti pa najkasneje osem dni pred volitvami, to je najpozneje do 6. oktobra. Boljše pa jo je vložiti čimprej, da se lahko vloži nova lista, če bi prvo sodišče zaradi kakšnih napak ali nepravilnosti zavrnilo.

Kdo sme kandidirati? Kandidirati sme vsak volivec, ki je vpisan v volivni imenik in je občan ter katerega kandidatura ne nasprotuje določilom volivnega zakona.

Kje se vloži kandidatna lista? Kandidatno listo neseta dva izmed predlagateljev na sodišče v potrditev. Predlagatelja izročita listo sodišču in se napravi o tem zapisnik. O vloženi listi se izda potrdilo.

Priloge liste. S kandidatno listo morata predlagatelja predložiti sodišču pismene izjave vsakega kandidata in vsakega namestnika, v katerih se kandidat ali namestnik izjavi, da sprejme kandidaturo. Tudi za te izjave so predpisani posebni formularji (dobe se v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani) in naj kandidati in namestniki **lastnoročno podpišejo vsak po eno izjavo** (podpis: najprej priimek, potem krstno ime!).

Koliko izvodov kandidatne liste je treba predložiti? Kandidatno listo predata dva predlagatelja sodišču v dveh izvirnih izvodih, to se pravi v dveh izvodih, na katerih so predlagatelji lastnoročno (pravilno!) podpisani. Poleg tega pa je treba sodišču izročiti še eno kandidatno listo za vsako volišče v občini. Na tej prepisani listi se predlagatelji ne pišejo, ampak samo kandidati, namestniki in predstavnik ter namestnik **za dotično** volišče.

Potrditev ali zavrnitev liste. Sodišče listo pregleda, če je sestavljena tako, kakor je predpisano. Če je lista sestavljena točno po predpisih, jo sodišče potrdi. Če pa lista ni pravilno sestavljena, jo sodišče zavrne.

Sodišče mora listo potrditi ali zavrniti v teku **48 ur, zato je najbolje, da predlagatelja, ki sta listo predložila sodišču, po 48 urah zahtevata pri sodišču rešitev.**

Če je sodišče listo zavrnilo, bo povedalo razloge zavrnitve in je treba pravočasno vložiti novo listo.

Odločba sodišča o zavrnitvi in potrditvi je končna in je vsaka pritožba nemogoča. Če je še čas, se vloži v slučaju zavrnitve nova lista.

Vse tiskovine, kakor tudi vse zakone, ki se nanašajo na volitve, morete kupiti v »Jugoslovanski knjigarni« v Ljubljani.

Vprašanja in odgovori

Volivni zakon in agitacija. F. V. D. V vašo občino so prišli možje, ki so volivni zakon takole tolmačili: Postavljena mora biti samo ena lista, ki je vezana na stranko. Listo sestavi sresko načelstvo v sporazumu z županstvom in vplivnimi osebami v okraju. Nekateri odborniki bodo po izvolitvi razrešeni.

Pravite, da ljudje tej razlagi ne verjamejo in se ji smejejo. Vi pa bi radi vedeli, kaj pravi zakon k temu.

Občani imajo prav, da se taki razlagi smejejo. Takih določil v občinskem zakonu in v banovinski uredbi ni, kar dobro vedo seveda tudi omenjeni tolmači. Kandidatnih list bo v vaši občini toliko, kolikor jih bodo hoteli volivci vložiti. Na stranko lista ne more biti vezana. Odborniki po izvolitvi ne bodo razrešeni, saj že sedaj zakon natančno določa, kdo ne more voliti in kdo ne more kandidirati. Izvoljeni odborniki bodo kmalu po volitvah prevzeli v svoje roke občinsko upravo. Tako določa zakon.

Samo prosta volja volivcev v okviru zakona bo sestavila liste, izvolila odbornike in po njih vodila občinsko upravo.

Gospod ban je na zadnji seji banovinskega sveta točno označil smisel in namen volitev, ko je rekel: Volitve naj dajo ljudstvu priložnost, da si samo izbere svoje občinske zastopnike.

Kandidatura razrešenih občinskih odbornikov. A. V. Š. Pravite, da kljub neštetim pojasnilom v listu nekateri ljudje, med temi baje tudi uradne osebe, agitirajo proti kandidaturam bivših razrešenih občinskih odbornikov in trdijo, da jih sodišče ne bo potrdilo ali pa da bodo po morebitni izvolitvi takoj zopet razrešeni.

Izključitev bivših razrešenih občinskih odbornikov od kandidature ni predvidena v zakonu. Izključitev bi pomenila kršitev zakona in taka določba bi imela videz pretiranih policijskih in žandarmerijskih uredb, kakor je izjavil sam gospod ban na seji banovinskega sveta. Če kaka uradna oseba širi take govorice, jo takoj naznanite nadrejeni oblasti.

Občinski blagajnik in kandidatura. R. S. P. Včerajšnje pojasnilo glede kandidature občinskega blagajnika, ki še ni položil računov, Vam ni jasno.

Po zakonu ne more biti odbornik tisti, ki mora položiti račun o upravljanju občinske imovine. Za občino mora predložiti tak račun občinski blagajnik. Za tekoče leto še ni dolžan občinski blagajnik položiti računov, pač pa je dolžan položiti obračun za preteklo proračunsko leto. Včerajšnje pojasnilo se je nanašalo na blagajnika, ki za preteklo leto še ni položil računov. Tak seveda ne more kandidirati. Tisti občinski blagajniki pa, ki so za preteklo leto v redu položili občinske račune, smejo kandidirati.

Preklic podpisa na kandidatni listi. J. R. R. Kot predlagatelj ste podpisali kandidatno listo, ker se Vam je izrecno izjavilo, da bodo nosilec liste in kandidati možje Vašega zaupanja. V resnici pa so potem na kandidatno listo vpisali drugega nosilca in večinoma druge odbornike. Kaj storiti?

Zahtevajte, da Vaš podpis na kandidatni listi prečrtajo. Če tega vpričo Vas ne storijo, javite sodišču, da ste svoj podpis na kandidatni listi s tem in tem nosilcem preklicali, ker so Vas z lažjo pridobili za podpis. Kako bo sodišče v tem slučaju odločilo, ne moremo vedeti, opozarjamo pa na zakon, ki pravi, da sme vsak volivec kot predlagatelj podpisati samo eno listo. Zato še enkrat: Ne podpisujte nepremišljeno kandidatnih list in izjav za odbornike, dokler niste prepričani, da bo vložena taka lista, kakršno Vi hočete.

V Vašem slučaju bo najbolje, da podpiše kandidatno listo tak volivec, ki še ni nasedel pri kaki drugi kandidatni listi. Volivec, ki je dobil domovinski list 5. sept., lahko kandidira, če je v volivnem imeniku.

Sorodstvo na kandidatni listi. J. M. L. Vprašate, če se določba glede sorodstva nanaša tudi na namestnike na kandidatni listi.

Zakon v tej točki ne govori o namestnikih in pravi samo: Ne morejo biti odborniki tisti, ki so s predsednikom ali člani uprave v krvnem sorodstvu ali svaštvu. Verjetno pa namestnik v kandidatni listi ne bo prišel do tega, da bo postal odbornik, ker se izpadli odborniki nadomeščajo iz liste kandidatov in kadar je ta izčrpana, šele iz liste namestnikov. Namestniki bi prišli do odborniških mest le v slučaju, če bi bila samo ena kandidatna lista.

Podpis liste in glasovanje zanjo. Isti. Če kdo podpiše kandidatno listo, ni dolžan, da pri volitvah glasuje ravno za to listo. Lahko glasuje tudi za drugo.

Tuji državljani in volitve. L. K. R. 200. Tuji državljani ne morejo voliti in ne biti voljeni.

Desetletno bivanje v občini. F. Z. S. Kdor biva 10 let nepretrgoma v občini, dobi po zakonu domovinsko pravico in lahko kandidira.

★

V Jugoslovanski knjigarni se dobi priročna knjižica, v kateri je zakon o volivnih imenikih, občinski zakon in banova uredba o sestavi kandidatnih list s potrebnimi formularji. Knjižica stane 5 Din. Za vsakogar, ki se za volitve zanima, je knjižica potrebna.

Zakaj popuščajo delnice Trboveljske premog. družbe?

Ljubljana, 20. septembra.

Na današnji zagrebški borzi so delnice Trboveljske izredno popustile. Še včeraj so notirale 120 bl., danes pa samo še 70—90. Z dunajske borze je bil javljen neizpremenjen tečaj: 12.05 šil. kot včeraj. Gibanje tečajev na zagrebški borzi je abnormalno in se da razlagati s kakšnimi posebnimi manevri. Možno je, da hoče kdo s tem prisiliti družbo ali patronančne zavode k odkupu delnic. Pri sedanjem položaju na naših borzah zadostujejo prav majhne količine na trg vrženega papirja, da povzroče padec.

Belgrajske vesti

Belgrad, 20. septembra. (a.) Poštna hranilnica je sklenila, da ostane mesečni obrok za nakup obveznic vojne škode na obroke 21 Din na obveznice od 21. do 30. septembra t. l. Kupci, ki se bodo javili v tem času, bodo morali plačati po 21 Din na mesec leto dni. Tudi ostali pogoji za nakup na obroke so neizpremenjeni.

Belgrad, 20. sept. m. Prometni minister je dovolil četrtinsko vožnjo udeležencem emigrantskega kongresa, ki bo v nedeljo 24. t. m. v Ljubljani. Legitimacije se dobijo pri emigrantskih društvih.

Belgrad, 20. sept. m. 27. t. m. pride v Belgrad večja skupina znanih evropskih arheologov, ki se bo mudila v naši državi dober teden dni in si ogledala vsa arheološka odkritja v južni Srbiji. Isti arheologi so pred dvemi leti obiskali Slovenijo in Dalmacijo.

Sv. oče piše nemškim školom

Katoliška akcija vas bo rešila

Monakovo, 17. septembra.

V mesecu avgustu so se nemški školje zbrali v Fuldi, da skupno pretresejo položaj katoliške cerkve v Nemčiji in se zedinijo glede nekaterih smernic v javnem delovanju. Pri tej priliki so podpisali tudi daljšo spomenico, ki so jo predložili sv. očetu. Papež Pij XI. se je za spomenico zahvalil v posebnem pismu, ki ga je poslal trem nemškim kardinalom, Faulhaberju, Bertramu in Schulteju. Odgovor svetega očeta se glasi:

Z velikim veseljem sem sprejel Vaše izraze vdanosti, zvestobe in ljubezni, ki ste mi jih izrekli v skupnem pismu iz Fulde. Ko ste se vsi nemški školje zbrali na grobu sv. Bonifacija, da se posvetujete o smernicah, ki jih naša doba potrebuje, ste najprvo obrnili svoje oči in svoja srca proti nasledniku sv. Petra, ki ste mu v ljubezni in pokorščini tako vdani.

Zelo me je razveselilo, ko sem bral, da ste šli iskat potrebnih osnovnih smernic v enciklike, ki sem jih razposlal med svoje vernike, da ste tiste moje nauke poklicali v spomin, jih z nova preštudirali in končno spoznali za dobre in koristne. Vi ste tiste nauke sprejeli za svoje in ste sklenili, da jih boste s podvojenim poletom spravili med drago in ljubljeno nemško ljudstvo, da jih tudi ono pripozna, da uvede katoliško vero v vse pojave javnega in zasebnega življenja in da se potrudi, da pridejo vsa navodila za lepo krščansko življenje v veljavo v nemških domovih in v nemških družinah.

Res je, vsakdo mora danes priznati, da prihaja vso zlo, ki tako težko obremenjuje človeštvo, iz razuzdanosti, iz sprostitve vseh nizkih gonov, iz razpadanja nravnostnega življenja in ker se je človeški rod odvrnil od Boga.

Proti vsem tem zlom obstoja le eno odrešilno sredstvo, namreč da se ljudje z Bogom zopet spopriaznijo, delajo pokoro in od Boga izprosijo milost, ki edina celi rane narodov, državam jamči svobodni obstoj in jih vodi k resničnemu napredku in blagostanju. Da bi pa to tolikanj zaželjeno spreobrnitev človeštva pri vas v Nemčiji izpeljati mogli, ste se se v smislu mojih navodil odločili, da boste z vsemi močmi podpirali delovanje Katoliške akcije, ki nikdar ni bila človeštvu bolj potrebna kot je dandanes, in ki je ničesar ne more nadomestiti. Katoliška akcija je, kot sem to že večkrat poudaril, sodelovanje neduhovnikov (laikov) z duhovniki. Če se bo pravilno izvajala in vodila, če jo bodo nosila ljubezni žareča srca in če se bo udejstvovala v polni zvestobi do školov, potem bo za vas postala nova velikanska reka svežih energij, ki se bo plodonosno pretakala med vašimi v revščini živečimi verniki.

Katoliška akcija pa bo s pridnim, vztrajnim in premišljenim delovanjem dosegla uspehe, ki jih tako želimo, če bo znala zajeti mladino. Ako hočemo, da obdrži katoliška cerkev danes in jutri in vse čase pred nami in ob vsaki okoliščini one pravice, ki jih je dobila od Boga, moramo imeti mladino. Ako želimo, da bo zavladal Kristus v srcih človeštva, pridobimo mladino. Ako naj človeška družba ostane krščanska, neglede na oblike vladavine, bo to delo in zasluga mladine.

Pokorščina in zvestoba do pravnomočnih oblastnikov izvira iz vedno istega neizpremenjenega krščanskega nauka in katoliški možje ter katoliški mladeniči bodo črpali smisel za svoje sodelovanje z državno oblastjo le iz vere, ki jo v zvestobi in v dejanski požrtvovalnosti izpopolnjujejo, samo da ostanejo svete pravice Boga in cerkve nedotaknjene. Zato sem tudi prepričan, da bo iz vaših posvetovanj v Fuldi izraslo mnogo dobrega in blagonosnega. Uspehi pa bodo odvisni od tega, kako tesno bo sodelovanje posameznih vernikov s školi in kako bosta plodonosno sodelovali obe oblasti, duhovna in državna. Jaz prosim Boga, da vas v vašem delu podpira.

V Rimu, dne 29. junija 1933.

Pij PP XI.

† Kardinal Scapinelli

V kopališču Porto di Marmi pri Pizi je v noči od sobote na nedeljo umrl kardinal Rafael Scapinelli. Kardinal je bil pred kratkim operiran, kar pa ni moglo rešiti njegovega življenja.

Rajni je pripadal stari plemenitaški rodbini grofov Seguigno. Rojen je bil 1858. leta v Modeni. Že kot duhovnik je bil gojenec papeške diplomatične šole. Pozneje je v svoji izključno diplomatični karieri zavzemal važna mesta (Madrid, Pariz), tudi pri nas poznan pa je postal po letu 1912., ko je prevzel težavno nunciaturo na Dunaju.

Papež Benedikt XV. ga je 1916 povišal v kardinala. Leta 1917. se je vrnil v Rim in postal nekoliko pozneje naslednik kardinala Vannutellija kot tajnik Datarije. Bil je zelo spoštovan tudi kot zgleden duhovnik.

Vseslovanski kongres zdravnikov

(Od našega posebnega poročevalca)

Poznanj, 13. sept. 1933.

Te dni se vrši v Poznanju na Poljskem vseslovanski kongres zdravnikov; predzgodovina kongresa sega 60 let nazaj, ko je dr. Adrian Baranecki izrazil misel rednih kongresov poljskih zdravnikov in prirodoslovcev. Tako so se vršili podobni kongresi že prej v Krakovu, v Lvovu, l. 1884 v Poznanju; l. 1898. je Prusija prepovedala že napovedani kongres, naslednji so se zopet vršili v Krakovu in Poznanju. Prvi kongres v svobodni Poljski se je vršil v Varšavi, drugi pa pred štirimi leti v Vilnu.

Na kongres je prišlo 7000 poljskih zdravnikov in prirodoslovcev, ki so pripravili 1800 referatov; to pomeni največje število referatov, kar jih je sploh kdaj imel tak kongres. Na zadnjem kongresu v Vilnu je bilo prečitanih le 800 referatov. Seznam naslovov referatov in njih avtorjev obsega 216 strani tiska. Ta kongres v Poznanju združuje v sebi kongres poljskih zdravnikov in prirodoslovcev ter vseslovanski kongres zdravnikov, ker se je l. 1930 na kongresu slovanskih zdravnikov v Splitu pokazalo, da se Bolgari ne morejo zediniti glede prireditve kongresa v Sofiji, je dr. Adam Karkowski, ki vodi letošnji kongres, povabil slovanske zdravnike v Poznanj. Hotel je s tem doseči, da bi se kar največ Poljakov sestalo s svojimi kolegi Čehi, Slovaki, Srbi, Hrvati, Slovenci, Bolgari in Rusi. Število udeležencev nam pove, da se mu je to v polni meri posrečilo. Predsedništvo letošnjega poljskega kongresa je prevzel prof. Marchlewski, član Poljske akademije znanosti.

Svetovna vojna je preprečila redne vseslovanske kongrese. Šele pred osmimi leti so se sestali Poljaki, Jugoslovani in Bolgari v Dubrovniku. Manjkali so le Čehi in Slovaki, katerim ni bilo mogoče priti. Tod so ustanovili Zvezo slovanskih zdravnikov in tako se je šele naslednji kongres vršil kot organ Zveze slovanskih zdravnikov. Ta, prvi, se je vršil v Belgradu, drugi v Pragi, tretji v Splitu in četrti — namesto v Sofiji — v Poznanju.

Čehoslovaki so prišli pod vodstvom predsednika zveze češkoslovaških zdravnikov dr. Jožefa Malika in rektorja praške univ. dr. Kimla. Poleg 250ih Čehoslovakov se udeležuje kongresa tudi 50 jugoslovanskih zastopnikov pod vodstvom senatorja Ivkoviča, med temi docent dr. Ivan Matko in mestni fizik Ljubljanski dr. Mavricij Rus. Bolgarski delegaciji predseduje predsednik Bolgarske zveze zdravnikov prof. dr. Kirov. Poleg naštetih je prispelo tudi par slovitih francoskih, belgijskih in angleških zdravnikov kakor n. pr. dr. Milian iz Pariza.

Vzporedno s kongresom se vrši velika razstava pod naslovom »Priroda, zdravje in javna zaščita«, katero je otvoril sam predsednik republike prof. dr. Ignacij Moscicki. Prisostvovali so otvoritvi še minister za javno varstvo dr. Hubicki, minister za promet Budkiewicz, maršala Jožeta Pilsudskega je zastopal general Rouppert. Razstava obsega 3 ogromne paviljone in je zelo skrbno urejena. Razstavlja jo Društvo narodov, skauti, poljske bolnišnice, sanatorji in zdravilišča, medicinski in veterinarski laboratoriji, aeroklubi, športni zavodi i. t. d. Posebno zanimiv je oddelek, ki je oskrbljen z vsemi potrebnimi obrambnimi napravami za plinsko vojno.

Smrtna nesreča na celjskem kolodvoru

Lokomotiva je raztrgala 79letnega nosača Martina Jerinšeka

Celje, 20. sept. Danes popoldne se je nudila občinstvu, ki je čakalo na celjski postaji na ljubljanski vlak, ki prihaja v Celje ob 16.08, grozna slika. Na tretjem tiru nasproti kolodvorski restavraciji je stal 79letni železniški nosač Martin Jerinšek. Radi visoke starosti je bil naglušen in je mislil, da bo vlak privozil po četrtem tiru. Strojevodja prihajajočega vlaka tudi ni mogel videti nosača, ker je imel samo še 50 m do postanka vlaka in je vozil z zmanjšanim tempom. Vlak je Jerinška, ki je stal sredi tira, zagrabil in ga vlekel za seboj, tako da je bil Jerinšek takoj mrtev. Ko je osebni vlak odpeljal naprej, se je nudila občinstvu žalostna slika. Na progi je ležalo razmesarjeno telo ponesrečenca. Odtrgalo mu je glavo, obe roki in nogi v gležnju. Poleg razmesarjenega trupla sta ležala na tleh njegova čepica in odprt kovček, katerega je ponesrečenec nameraval spraviti v vlak. Iz kovčeva se je razsulo perilo, obleka in kuhinjska posoda. Kovček je bil last Marije Grmek, žene železniškega delavca. Grmekova se je z družino vračala 28. avgusta iz Belgrada, kjer je njen mož delal, na svoj dom v Krčevini pri Ptuju. Med potjo pa se je morala ustaviti v Celju, ker je obolela na slepiču in je bila operirana v celjski bolnišnici. Danes je zapustila bolnišnico in se vračala z možem in otroki domov. Ko je videla razbit kovček, je rekla: »Revež nima sreče.« Pokojni Jerinšek je bil rojen 1854 na Donatski gori, pristojen pa je bil v celjsko okoliško občino. Bil je zaposlen 44 let kot železniški nosač. V Liscah pri Celju je imel svojo hišo. Zapušča ženo in dve odrasli hčeri. Po ogledu sodne komisije so truplo pokojnika prepeljali v mrtvašnico.

Japan se pomiri z Rusijo

London, 20. sept. b. Iz Moskve poročajo, da je novi japonski zunanji minister Hirota te dni objavil po japonski službeni agenciji v glavnih obrisih svoj delovni program. Po izjavi novega japonskega ministra se japonska zunanja politika v bistvu ne bo spremenila od dosedanje politike, ki jo je vodil Ušida. Tako med drugim Japonska ne bo spremenila svojega stališča glede Mandžurije in Kitajske. V tem pogledu bo vpoštevala tudi želje in nasvete japonskega generalnega štaba. Bistveno spremembo v zunanji politiki Japonske je princela samo osebnost novega zunanjega ministra, o katerem je dobro znano, da je pristaš in zagovornik sklenitve pakta o nenapadanju s sovjetsko Rusijo. Pričakuje se tudi, da bo novi japonski minister zavzel aktivnejši položaj v vprašanju zbližanja med Japonsko in evropskimi velesilami na eni strani ter med Japonsko in Ameriko na drugi strani.

Hmelj

Žalec, 20. sept. Mirno nakupovanje hmelja se je v manjšem obsegu nadaljevalo tudi danes po neizpremenjenih cenah 65 do 75 Din za kg.

Osebne vesti

Belgrad, 20. sept. m. Z redom Jugoslovanske krone 4. stopnje je odlikovan Jakob Zadravec, posestnik in industrijalec iz Središča ob Dravi. Z redom Jugoslovanske krone 5. stopnje sta odlikovana: Franjo Rupnik, uradnik Pokojninskega zavoda v Ljubljani, in dr. Tajnšek, banov. zdravnik v Sv. Pavlu pri Preboldu; z redom sv. Save 4. stopnje so odlikovani: dr. Jože Bohinjec, ravnatelj Okrožnega urada za zav. delavcev v Ljubljani, Rudolf Juvan, uradnik mestnega načelstva v Ljubljani, Josip Pauer, trgovec in posestnik v Braslovčah, in Ivan Tavčar, uradnik Del. zbornice v Ljubljani; z redom sv. Save 5. stopnje je odlikovan Vladimir Kravos, tajnik Narodne strokovne zveze v Ljubljani.

✿

Belgrad, 20. sept. m. Za kanclista 10. pol. skup. sta postavljena pri okr. sodišču v Sv. Lenartu Ivan Košmerl, pri okrajnem sodišču v Šmarju pa Ivan Gobec, orožniški narednik iz Zapač. Na okrožno sodišče v Ljubljano je premeščen Josip Medved, višji oficijal 8. pol. skup. pri okrajnem sodišču v Sv. Lenartu.

Pismo iz Mostarja:

Kako se uči mladi rod med Slovenci, Hrvati in Srbi

Zanimive številke iz šolskih izvestij

Mostar, septembra.

V zadnjem pismu iz Mostarja sem omenil, da je v juniju letošnjega leta izdelalo na mostarski gimnaziji samo 42.9 odst. učencev; ostali so dobili popravni izpit ali pa so padli. Tudi pri popravnih izpitih se je še marsikdo ponesrečil. V juniju so bili samo v osmem razredu v večini tisti, ki so izdelali brez popravnega izpita. Po končanih popravnih izpitih je slika ugodnejša, vendar še vedno ni zadovoljiva in kliče k razmišljanju o vzrokih.

V Mostarju večkrat slišim, da je tukajšnja gimnazija »najstrožja« v državi, to se pravi z drugimi besedami, da nikjer ne pade toliko dijakov kakor v Mostarju. Da so take trditve pretirane, je jasno na prvi pogled. Če pregledujemo poročila o učnih uspehih po drugih zavodih, vidimo, da na nekaterih zavodih niti dve petini vseh učencev nista izdelali v juniju. Hotel sem priti nekoliko na jasno, kako uspevajo dijaki po drugih zavodih, pa sem te dni začel listati po letnih poročilih, ki so došla na naš zavod iz vse države.

Nič nisem izbiral: v omari so ležala letna poročila, kakor so prihajala, pa sem pograbil prvih 88 in si iz njih izpisal podatke o odstotku učencev, ki so že v juniju izdelali, o odstotku popravnih izpitov in o odstotku padlih.

Preden se spustim v podrobnosti, naj omenim, da tudi te statistike nudijo samo približno sliko učnih uspehov, ker bi se prava slika mogla podati šele po 31. avgustu, ko so opravljeni popravni izpiti. Zato bi morala vsaka gimnazija objaviti tudi končno statistiko za minulo šolsko leto. (Kotorska gimnazija je to tudi storila.) V naslednjih vrsticah bom presojal učne uspehe samo na osnovi procenta učencev, ki so izdelali že v juniju 1933. Točnejša bi bila, če bi se dodala še statistika popravnih izpitov in padlih učencev, a naš člančič bi s tem preveč narastel in izgubil na preglednosti; precej zanesljivo sliko nudi tudi že sam odstotek učencev, ki so izdelali:

No, in kaj sem videl, ko sem kar po vrsti pregledoval zavod za zavodom? 88 letnih poročil je šlo skozi moje roke, pa sem videl, da so učni uspehi silno različni po posameznih krajih. Našel sem tri zavode, kjer ni število učencev, ki so izdelali, preseglo niti 40%. Na 15 zavodih se giblje ta odstotek med 40 in 50, na 23 med 50 in 60, na 28 med 60 in 70, na 12 med 70 in 80, na 5 med 80 in 90 in samo na dveh med 90 in 100. Ta dva zavoda sta nadškofijska klasična gimnazija v Zagrebu (93.93%) in škofijska klasična gimnazija v Splitu (91.98%).

Relativno večino imajo torej zavodi, kjer se giblje odstotek med 60 in 70 in sta torej izdelali približno dve tretjini učencev. Sem spada večina slovenskih gimnazij. Bral sem tele številke: Kočevje 64.40%, realna gimnazija v Mariboru 62.9%, klasična v Mariboru 65.87%, klasična v Ljubljani 62.46, Kranj 62.02, Ptuj 67.45. Blizu temu odstotku je tudi Novo mesto. Zavodi z ugodnejšim uspehom so že znatno redkejši: tri frančiškanske gimnazije (Široki Brijeg, Visoko, Korčula, oz. Dubrovnik), Celje 74.94%, uršulinska v Ljubljani 78.51%, II. realna v Ljubljani 73.65% i dr. Samo 5 zavodov ima boljši uspeh nego 80%; med njimi sta Št. Vid s 86.93% in Murska Sobota z 82.50; tudi mestna ženska realna gimnazija v Ljubljani z 80.13% spada sem.

Zanimal sem se za učne zavode, kjer službuje kak znanec. Remčev Kruševac ima 40.10%, Šarabonov Niš 37.56%, Čuprija (kamor bi bil lahko prišel dr. Leben) 38.28%. Tu je torej približno ista slika kakor v Mostarju. Nekoliko posekata Mostarčane Debeljakov Nikšić z 49.75% in Žitkov Šabac s 45%. Sovretovo Pančevo se pa imperatorsko ponaša nad vsemi nami s 55.78%.

Zanimalo me je kakšni so uspehi v Užicu. Dostikrat sem namreč čul, da so Užičani najbolj nadarjeni med vsemi prebivalci bivše Srbije. Odstotek 51.26 izkazuje tamošnja gimnazija. Sloves Užičanov torej ne temelji na učnih uspehih sedanjega rodu.

Bežna, nepopolna slika o naših srednjih šolah, ki smo jo dobili na ta način, nam kaže: 1. da dosegajo še vedno najboljše uspehe privatne gimnazije zlasti pod duhovniškim vodstvom; 2. da se gimnazije v Sloveniji drže po večini v zlati sredi in 3. da celotna slika ni preveč razveseljiva in da vzbuja k razmišljanju, kako bi se razmere izboljšale.

Ne more biti danes naš namen, da bi se spuščali v rane našega srednjega šolstva, pa naj so splošnega ali lokalnega značaja. To je stvar strokovnih listov in strokovnih konferenc, čeprav moramo priznati, da je pri njej živo prizadeta tudi širša javnost. Vsak ve, da je dobra srednja šola rezultat **dolgotrajnega sistematičnega napora najboljših moči med izobraženci.** Ni naša krivda, če smo radi neugodnih razmer preteklosti v marsičem zaostali, pa se ta zaostalost kaže seveda tudi pri srednji šoli. V vseh strokah bomo n. pr. potrebovali prvovrstnih delavcev, ki bodo s slično ljubeznijo pisali temeljite učne knjige, kakor so to storili pisci slovenskih čitank za I. in II. gimnazijski razred. Naglasili bi danes radi samo eno stvar, ki je lahko izvedljiva in ki bo blagodejno vplivala na vse naše šolstvo. In ta je: Šola potrebuje miru! Zato ne nastavljajte profesorjev šele med šolskim letom, ne menjajte učiteljev v posameznih razredih po trikrat in večkrat na leto! Pravočasno naj se začne delo v polnem obsegu po vseh zavodih — potem pa mir do konca šolskega leta!

Končno naj omenim — čeprav ne spada k stvari — še neko zanimivost, ki sem jo opazil v letnem poročilu varaždinske gimnazije. Izšlo je v jubilejni obliki in prinaša poleg 93 strani besedila še 10 strani slik na boljšem papirju. Naslikan ni samo ravnatelj in ves učiteljski zbor, ampak tudi vsak razred s svojim razrednikom v sredi. Tako letno poročilo bo gotovo večina učencev vestno hranila, tako da ga bo marsikdo imel še ob petdesetletnici svoje mature.

Iv. Dolenec.

Nekaj povsem novega — po učinku in vonju!

Milo Elida 7 cvetic! Veda pravi o njem: je voljno, neguje kožo in ima dosti maščobe. Žene, ki precej zahtevajo, pravijo: čudovito milo, vonj, kakršnega ti srce poželi... času primerno tudi zato, ker je poceni.

ELIDA

7 CVETIC

MILO

Vlomilska tolpa na Jesenicah

Trije vlomi v eni noči

Jesenice, 18. septembra.

Na Jesenice so se od nekod pritepli vlomilci. Koliko jih je, se še ne ve, da jih je pa več, kažejo vsi znaki in sledovi, ki jih puščajo za seboj. Nič ne izbirajo in, kakor kaže, nameravajo »obrati« vse po vrsti. V noči na soboto so vlomili v trgovino z železjem g. Klabusa poleg carinarnice, torej na najbolj prometni točki jeseniškega mesta. V isti noči so obiskali z razmerami dobro znani uzmoviči glavno zalogo tobaka par korakov proč od imenovane trgovine. V noči na ponedeljek pa so ti nezaželjeni gostje obiskali Krekov dom in preiskali prav vse prostore, kjerkoli so slutili denar ali kaj drugega. Kakor kaže, so se najprej spravili v kuhinjo. Tam so vse preobrnili, predale razbrskali in pustili odprte, naložili si torte in pa skoraj celo kuhano šunko. Vzeli so z mize prt ter nakradeno blago zavili vanj. Denarja v tem, ljubezni do bližnjega posvečenem domu, pač niso mogli najti, saj je tu nastanjeno le otroško zavetišče, katero oskrbujejo šolske sestre, in pa ljudska kuhinja, ki nudi siromašnim slojem ceneno hrano. Mogoče so bili prav ti vlomilci že deležni daru v obliki jestvin, ki jih jim je podarila dobra roka sestre Notburge. Pri tem pa so si ogledali dom ter se seznanili z razmerami.

V zadružni gostilni so imeli več sreče. Našli so v predalu nekaj drobiža, nato so pa šli v klet in si tam privoščili najboljšega. Odprli so tudi steklenico nektarja, pa očividno niso bili abstinenti, ker so ga pustili. Tem bolj jim je dišal šampanjec, katerega so vzeli nekaj steklenic s seboj, kakor tudi raznega peciva, vina in drugih stvari. Ker jim to še ni bilo dovolj, so obiskali še krojača Vinka Železnika, ki ima v hiši svoj lokal, in mu vzeli 300 Din vreden nahrbtnik in eno obleko. Da so bili trije, sledi iz tega, ker so v kleti pili iz treh kozarcev. Poskušali so svojo srečo še v upravi »Slovenca«. Tu pa niso bili kos ključavnici, ki je posebnega sistema, zato je uprava kakor tudi trgovina devocionalij ostala nedotaknjena. V domu so napravili škode za okrog 1000 Din. Orožništvo je pridno na delu in je upati, da bodo vlomilci kmalu prišli pod ključ.

Sestavljanje važnega pisma povzroča dostikrat neprilike. V takih slučajih pomagajo odlični

Ki-Ki bonboni, ki umirjajo živce in osvežujejo duha.

Kdor je Ki-Ki se počuti bolje
Kdor je ta je dobre volje.

Ki-Ki čudo osvežuje, se prileže, ugaja.

PROIZVOD: UNION, ZAGREB

Novi načelnik glavnega kolodvora v Ljubljani

Dolgoletni zaslužni načelnik glavnega kolodvora v Ljubljani svetnik g. Avguštin **Ludvik** je premeščen v prometni oddelek železniškega ravnateljstva v Ljubljani, za njegovega naslednika pa je imenovan dosedanji pomočnik načelnika g. Franc **Škof.**

Novi načelnik g. Škof je rodom Ljubljančan, Trnovčan. V službo bivše južne železnice je vstopil leta 1909. Najprej je služboval v Zidanem mostu, nato v Divači in pri bivšem obratnem ravnateljstvu v Ljubljani. Po podržavljenju južne železnice je bil imenovan za prometnega kontrolorja v Virovitici, leta 1925 pa za postajnega načelnika v Zalogu pri Ljubljani. Iz Zaloga je bil na lastno prošnjo premeščen v Vinkovce, leta 1928 je bil imenovan za postajnega načelnika v Nišu, pozneje pa v Leskovcu. Od tam je bil poklican na službovanje v prometni oddelek železniškega ravnateljstva v Belgradu, odkoder je bil lani prestavljen na ljubljanski glavni kolodvor kot pomočnik načelnika g. Ludvika, čigar mesto je sedaj prevzel. Novi g. načelnik slovi kot odličen uradnik, kateremu so bila poverjena že zelo odgovorna mesta, med uradništvom, posebno pa med železniškim delavstvom je zelo priljubljen kot skrajno pravičen in nepristranski šef. Na novem odličnem pa tudi zelo odgovornem mestu želimo g. Škofu obilo uspehov.

14,340.000 prebivalcev ima Jugoslavija

Splošna državna statistika objavlja v svojem najnovejšem statističnem letopisu podatke o številu prebivalstva v naši državi za 31. december 1932. — Po teh podatkih je štela naša država 14,296.431 prebivalcev.

Na dan zedinjenja, t. j. 1. decembra 1918 so cenili število prebivalstva v naši državi na 11,621.026. Pri prvem ljudskem štetju 31. januarja 1921 jih je bilo 11,984.911 in je do prihodnjega štetja 31. marca 1931 naraslo število za skoro 2 milijona ljudi na 13,930.918. Letni prirastek je znašal zadnja leta okoli 200.000 duš. Po zadnjih podatkih je bilo 31. decembra lani prebivalcev 14,296.431 ali približno 14.3 milijona. Če prištejemo prirastek v tekočem letu za približno 9 mesecev, lahko cenimo za konec septembra letos prebivalstvo naše države na približno **14,340.000.**

Zopet požar v Žužemberku

Žužemberk, 19. sept.

Danes okoli 9 dopoldne so zvonovi zopet dali znamenje, da gori. Na dosedaj še nepojasnjen način je pričel goreti skedenj posestnika Fabijana Leopolda v žužemberku. Naenkrat je bil ves skedenj v plamenih. Užgala bi se bila hiša, ki je v bližini, da niso bili ljudje še pred gasilci na mestu in nosili vodo v škafih ter hišo oblivali. Odlikovale so se učiteljice, zlasti pa trgovec Medvešek, ki je v življenjski nevarnosti storil vse, samo, da bi omejil požar. Ta požar je bil v Žužemberku sedaj v kratkem času drugi, poleg onih velikih v bližnji okolici in zopet ni bil lastnik zavarovan.

Tatovi zažgali lopo

Brusnice, 19. septembra.

Po državni cesti Ljubljana-Zagreb vedno bolj pogosto hodijo skupine brezposelnih. Nekaj kilometrov od Novega mesta proti Brežicam je pred nekaj dnevi korakala skupina mladih moških, umazanih in razcapanih. Nikjer ni bilo prilike, da bi kaj izmaknili. Izmislili so si zvijačo. Ko so prišli v vas Ratež, so zažgali tam lopo posestnika in mlinarja Franceta Horvata, kjer je imel deske in nekaj mrve. Ob požaru so ljudje seveda vsi zbegani, pustijo svoje domove odprte in hite na pomoč. Na to so tudi prebrisanci računali. Ko so Horvatovi vsi odšli iz hiše, so požigalci izrabili priliko, hiteli v stanovanje ter odnesli večjo vsoto denarja in nekaj zlatnine, nato pa izginili.

Na Durmitor

(Konec.)

Po dolini Komarnici do Šavnika.

Iz Dobrega Dola se po zavojih dobro uhojene steze kmalu znižaš do usehlega potoka Komarnice. Struga tvori čudovito ostro mejo med golim krasom na eni in lepo poraslimi pobočji na drugi strani. Sploh te na vsej poti presenečajo kontrasti vseh vrst — pot te vodi po zdivjanem hudourniku, ki sunkovito preide v dolgo, ravno, naplavljeno dolino Komarnice. Kamenita pot, že mehko stopaš po krasni travnati dolini. Iz tal se vzdigujejo javori, ne skupno in strnjeno kot v dolini Sušice, temveč posamič, vsak krasota zase, zvit, žilav, visok, obliva ga solnce in domišljija ti vriše v sliko, ki se ti nudi, žirafo, ki obira mogočno krono. Če ti ne bi, planincu, ušel pogled na levo roko, bi trdil, da si v tropskih krajih.

Na levi se iz mehkužne zelenice dvignejo dolomitsko gladke, zanimivo oblikovane Boljske Grede. Nebroj vrhov in vršičkov se strinja v slikovit greben, ki se vleče, celi dve uri hoda, tja dol do ceste Šavnik. Vrhove bi lahko imenoval kar po abecedi, pa bi ti jih še zmanjkalo in bi moral seči po cirilici. Vse stene so zaenkrat nepreplezane, mogoče čez leto dni. Zbogom, Boljske Grede! Treba je upirati oči v tla, kajti mrak se je napravil. Srečamo človeka, obkolimo ga, vsi s cepini v rokah. Nas pet, on sam. Rezko vprašamo, koliko je še do sela, kje je učitelj in pop, kje bi lahko prespali. Temna noč je bila. Dihali smo si iz obraza v obraz — mož se je smešno prestrašil, pa ni čudno, pred petimi leti so bili tod še hajduki.

Okovanke so odjeknile od hiš in hlevov, v popolni temi smo prišli v selo Komarnico. Vprašamo po učitelju in popu, oba sta odšla. Vzbudili smo sum. Prosimo konak. »Ne možeš, brate, nema mesta,« ti je povsod odgovor. Na tak način so nas spravili od hiše do hiše do zadnje bajte v vasi. Trudni in nejevoljni poskusimo slednjič. Obstopimo hišo, hočemo prenočišča, trudni smo od celodnevne hoje, na seno bi šli. Na prag stopi žena, začne jadikovati: »Usmilite se, imam le ovco in petero dece, petero sirotic, nimam denarja, ničesar nimam!« — »Kdo ti pa kaj hoče,« dejamo in že nas je — hajduke — vzela noč. Mi — hajduki — prespimo v zapuščenem mlinu.

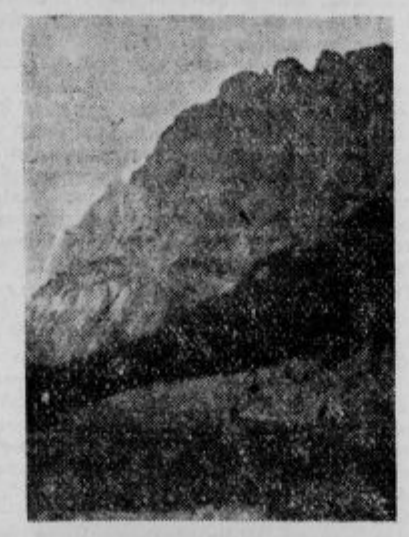

Boljske grede

Na vse zgodaj odrinemo, ponoči smo zašli precej na stranpot, pa krenemo do glavne steze in se ustavimo pri revni bajti. Ta dan je bil že zopet praznik in se ni nič delalo. Zamenjali smo ostanke našega brašna za mlečni zajtrk. Pogledali smo v kolibo:: na tleh so ležali otročiči — nagci, eden je imel oslovski kašelj, drugega se je že loteval, tretji je še kljuboval. Vprašali so nas, kaj bi se dalo storiti, da bi fantiča ozdravela. Svetovali smo jim solnca, zraka in dobre hrane. Solnca in dobrega zraka da imajo, so rekli, dobre hrane pa ne. (Med nami pa je bil filozof, ki je modroval: blagostanje je prokletstvo — če imaš preveč pšenice in preveč vode, boš pšenico vrgel v vodo, če pa nimaš vode, tega ne boš mogel storiti, zato je bolje, da bi se v slučaju, da bi bili pristojni stranki v sporazumu, pšenica prenesla, takoj ko dozori, v take kraje države, kjer ni ne pšenice ne vode.)

Pot te vodi vseskozi »pored direka« — ob telegrafskih drogih do Šavnika, ki je okrajno mesto. Šavnik je po dobri cesti zvezan z morjem in drugimi važnimi kraji, sedaj grade odtod cesto na Žabljak (braveu že znano mestece) in na Plevlje, tako da bodo ti kraji zvezani z morjem in svetom. Promet bo narasel, prešla bo pa lepota in romantika.

Kar na Dumasa te spominja, ko te sredi spanja v krčmi prebudi trkanje na okno. Odpro se vrata. Iz nevihte je prišel visok, v temen plašč zavit mož, ki prosi hlev za konja in kot za sebe. Prijezdil je še danes iz Rudine čez Nedajno, se znižal v Sušico, krenil po odraslekih Durmitorja na Žabljak, več ko sto kilometrov daleč, sam, skozi pragozd ponoči in v nevihti. Bil je to učitelj iz Donjih Crkvic, ki smo ga imeli čast srečati v drugič. Imel je nujen opravek na okraju.

Kraji so krasni, življenje je trdo, obdeluješ kamenje živiš primitivno in si srečen.

Na koga naletiš povsod — na Slovenca, ki je fotograf, financar, služkinja, orožnik, šofer, pevačica, poštar, sploh mali človek, sluga — le gospodar nikdar. Odšel je, ali pa so ga poslali s trebuhom za kruhom.

Iz Šavnika nas je vodila pot do Nikšica odtod na Grahovo in Risanj v Boki Kotorski, vse po cesti z avtom. Sprva smo šteli čudna znamenja, ki so ob poti, pozneje pa se dvigne število teh žrtvenikov previsoko. Beli kamni naznanjajo popotniku, ki hodi tod mimo, da je odmetnikova krogla ubila inženirja, da so avstrijske puške končale življenje štiridesetim junakom, ki »niti viknu, niti zubima škripnu već junačku krvcu proljevaše za slobodu zlatnu«, da so se spopadli »zelenaši« in državotvorni, to pa vse v davnini, takrat, ko je začela besneti svetovna vihra.

Danes potuješ tod varno, domov se vrneš bogat novih izkušenj in doživljajev.

Marij Avčin.

Ljubljanske vesti:

Slovo poljskih gostov

Včeraj zjutraj so se od Slovenije poslovili poljski parlamentarci. Poljski gostje so prenočili na Bledu v hotelih, deloma pa v svojih spalnih vozovih. Ob 8 zjutraj so se gostje vrnili v Ljubljano. Na glavnem kolodvoru so poljske goste pričakovali ban dr. Marušič s tajnikom dr. Brolihom, presednik višjega sodišča dr. Vrančič, železniški direktor Cugmus, mestni župan dr. Puc s podžupanom prof. Jarcem, predsednik Zveze za tujski promet dv. sv. dr. Marn z ravnateljem Pintarjem, v imenu Društva prijateljev poljskega jezika pa dr. Stele. Na kolodvoru je bilo zbranega mnogo drugega občinstva, vojaška godba pa je igrala obe državni himni. Domači predstavniik so se prisrčno poslovili od odličnih gostov, dame pa so poljskim damam izročile krasne šopke cvetja. Domači predstavniki so se tudi zanimali za zdravje obolelega vodje izleta podpredsednika poljske skupščine prof. Makovskega, ki pa se mu je ob skrbni negi ljubljanskih zdravnikov zdravje že obrnilo na boljše in se bo v domovino vrnil zdrav. Ob devetih so se poljski gostje v svojih vagonih, ki so bili priklopljeni belgrajskemu brzovlaku, odpeljali proti Zagrebu, odkoder nadaljujejo potovanje čez Subotico in Madjarsko nazaj v svojo domovino. Nedvomno bodo odnesli s svojega potovanja po naši državi, zlasti pa iz Slovenije, kar najlepše utise.

Zahvala Poljakov

Župan dr. Dinko Puc je prejel danes od poljske delegacije sledeči brzojav: »Spontani in oduševljeni sprejem, ki ga je priredila bela Ljubljana poljski parlamentarni delegaciji, nam daje pobudo, da izrazimo Vam in celokupnemu meščanstvu našo najglobočjo zahvalo z zagotovilom, da nam bo poset Vašega lepega mesta ostal v najprijetnejšem in trajnem spominu. V imenu poljske parlamentarne delegacije: Makowski.«

Manufaktura
SOUVAN
Ljubljana
Mestni trg 24

Tudi Vi hočete imeti prijeten dom! Zato si neobvezno oglejte našo zalogo 7 dni za dom

Avstrijski strokovnjaki v Ljubljani

Ljubljana, 20. septembra.

Prejšnji teden je bila na sektorju blizu Gornje Radgone kolavdacija za letos določenih in izvršenih regulacijskih del na Muri, ki jih skupaj izvršujeta naša in avstrijska država. Zaradi teh in drugih zadev pa je bila potrebna še seja v Ljubljani. Zato je komisija avstrijskih strokovnjakov, pet po številu, prišla včeraj v Ljubljano. Danes dopoldne so imeli na terenski sekciji stvarno sejo, popoldne pa so se odpeljali na povabilo naših strokovnjakov na Vrhniko, kjer si bodo tudi ogledali med potjo razna osuševalna dela na Barju. Na Vrhniko so jih spremili mestni podžupan prof. Jarc, inspektor inž. Zajc, inspektor inž. Pantič iz ministrstva za javne gradnje, šef terenske sekcije inspektor inž. Petrič, bivši šef terenske sekcije inž. Knez, ki vodi vsa regulacijska dela ob Muri, in inž. Pogačnik z mestnega gradbenega urada.

Že več dni se mudi v Ljubljani inž. Pantič, ki ima važno nalogo, namreč da uredi vsa vprašanja o financiranju programa regulacije Ljubljanice za prihodnje leto. Kakor znano, so mestna občina, banovina in odbor za osuševanje barja že zagotovili svoje obljubljene deleže pri financiranju regulacijskih del, brani pa se še vedno država, ki skuša svoj delež saj skrčiti. Pričakovati pa je, da bo tudi država izpolnila svojo obljubo tako, da se bodo prihodnje leto regulacijska dela nadaljevala in da bodo naši delavci tudi prihodnje leto imeli delo. Če se regulacija Ljubljanice ne bi hitro nadaljevala, so dosedanje naprave v nevarnosti, da deloma propadejo. Možno pa bi bilo seveda, če bi se našla sredstva, da se dela že sedaj nadaljujejo vsaj še kakšnih šest tednov.

Tovarna acetilena na Viču

Ljubljana, 20. sept.

Oddelek za trgovino, obrt in industrijo banske uprave je za 26. t. m. razpisal komisionelni ogled, da se pregleda Vojnovičevo posestvo na Viču. Na tem posestvu namreč namerava tovarna acetilena in oksigena »Aga-Ruše« ustanoviti tovarno acetilena in diosous-plina.

Kaj bo danes?

Drama: Sonata strahov«. Premijera. Red Četrtek.

Nočno službo imata lekarni: mr. Trnkoczy ded., Mestni trg 4 in mr. Ramor, Miklošičeva c. 20.

Še je čas za prijave na veliki fotoizlet v Rogaško Slatino dne 24. septembra 1933

Za 40 Din, ki jih plačate za vožnjo, boste uživali lepoto tega svetovnoznanega zdravilišča. - Prijavite se do sobote v

specialni fototrgovini JOŠKO ŠMUC, Ljubljana, Wolfova ulica št. 12 (dvorišče)

Pravde pri okrajnem sodišču

Po hodnikih okrajnega sodišča je zadnje dni živahno vrvenje. Zlasti je bil včeraj pravi sodni dan. Vsi sodniki so imeli obilo posla z razpravami. Na okrajno sodišče pa kar dežujejo najrazličnejše tožbe, kajti sodne počitnice so s 15. avgustom bile končane. Do ponedeljka 18. septembra je okrajno sodišče letos zaznamovalo že 7830 civilnih pravd. Vsi trije civilni oddelki so močno obremenjeni s pravdami. Tako ima II. oddelek 2294 tožb, III. oddelek 2047 in IV. oddelek 2289. Mnoge pravde se silno vlečejo, čeprav gre za bagatelne zadeve. V neki pravdi zaradi neke poti je bilo zaslišanih kar 89 prič. So pa tudi pravde, pri katerih gre za male vsote, ko sodnik zasliši po 20 do 30 prič, tako v neki pravdi zaradi 400 Din 32 prič. Uradniki teh oddelkov imajo obilo posla, pa tudi na drugih oddelkih so uradniki kar zabarikadirani z akti. Da se vse zadeve spravijo v tekoče in hitreje ekspedirajo, je odrejeno, da hodijo uradniki tudi nekaj dni popoldne v urad.

„Veseli vinograd" pred sodiščem

Danes se je zaključila razprava pred tukajšnjim okrajnim sodiščem v zadevi akademika B. F., ki je po odvetniški pisarni dr. Marka Natlačena vložil zoper policijskega stražnika št. 144, to je Čepona Martina ovadbo radi telesne poškodbe. Zasebnega udeleženca je pri današnji razpravi kot namestnik dr. Marka Natlačena zastopal dr. Lojze Čampa, odvetnik v Ljubljani. Šlo je za znano vprizoritev »Veselega vinograda«, ko je ljubljanska policija izčistila gledališče. Akademik B. F. je ovadil policijskega stražnika Čepona Martina, da ga je ta brez vsakega povoda udaril s pendrekom po levem sencu, da se mu je po obrazu in po obleki pocedila kri. V tej stvari je bilo več razprav. Na podlagi dokaznega materijala je sodišče danes razglasilo sodbo, po kateri se Čepon Martin obsoja po § 183 k. z. na Din 300 denarne kazni, oziroma pet dni zapora, na plačilo procesnih stroškov in na plačilo Din 325 odškodnine zasebnemu udeležencu. Kar zahteva zasebni udeleženec več, bo moral s civilno pravdo zahtevati pred rednim civilnim sodiščem.

Sodišče ugotavlja, da je stražnik Čepon Martin ravnal malomarno v službi, da je, ne da bi akademika B. F. legitimiral, ali pozval se na zakon, udaril s pendrekom po nevarnem mestu, to je po glavi, ko po zaslišanju drugih prič, ki jih je bilo zlasti iz vrst akademikov precej, ni bilo za to povoda.

Stražnik Čepon Martin je izjavil, da kazen sprejme, češ: »samo, da je te stvari enkrat konec«. Nato se je premislil in je dejal, da bo referiral o stvari svojemu predstojništvu. Kakor znano, je bil svoječasno ovaden g. akademik B. F. in se je vršila zoper njega kazenska razprava, pa je bil oproščen.

⊙ **Nov preiskovalni sodnik.** Vodstvo kazensko-preiskovalnega oddelka VIII. je sedaj poverjeno sodnemu pristavu g. Viktorju Prohinarju, doslej sodniku pri okrajnem sodišču v Cerknici. Preiskovalni sodnik g. Rajko Lederhas je dodeljen civilnemu oddelku okrožnega sodišča v Ljubljani.

⊙ **Mestno načelstvo v Ljubljani** objavlja, da so vsa službena mesta v mestni občini in njenih podjetjih zasedena, za nove nastavitve, bilo uradniške, bilo delavske, pa v rednem proračunu ni nikakega kredita. V kolikor se bodo kake nastavitve in zaposlitve sploh še mogle izvesti, bo to možno le potom brezposelnega skrbstva in v okviru kreditov, ki so v ta namen na razpolago odnosno ker je i ta kredit izčrpan, kolikor se bo kredit za brezposelno skrbstvo mogel obnoviti z raznimi prihranki. Mestna občina ljubljanska se trudi, da čim bolj omili brezposelnost, zlasti med domačini, nemogoče pa je ugoditi vsem prošnjam, ki jih prosilci vlagajo pri mestnem načelstvu in naj se zato take prošnje ne vlagajo več.

⊙ **Lov in piknik v Temeniški dolini.** Centralni odbor »Krke« v Ljubljani vabi člane in prijatelje Dolenjske, da se udeleže velikega lova in piknika v Temeniški dolini. Vabljeni so zlasti lovci, ki imajo lovske karte. Lovili bodo brezplačno v zelo obširnem lovišču, ki se razteza čez več občin. Lovci izstopijo na postaji Št. Vid, kjer bodo čakali nanje domači lovci, izletniki pa v Stični. Odhod iz Ljubljane z izletniškim vlakom ob 5.19, lahko pa tudi z vlakom ob 7.26. Obakrat bodo čakali na Ljubljančane vodniki v Št. Vidu in v Stični. Izletniki bodo napravili prav lep izlet skozi Mekine v Temeniško dolino do Štorovja, kjer se prične okoli pol 2. popoldne piknik. Dopoldne si bodo ogledali stiški samostan in se udeležili maše. Pri pikniku je poskrbljeno za želodec in židano voljo. Stroški so tako nizki, da si ta izlet lahko vsakdo privošči.

⊙ **»Združenje gled. igralcev«** sekcija Ljubljana ima svoj redn. občni zbor v nedeljo, dne 24. t. m. ob 10. uri dop. v opernem gledališču.

⊙ **Dravska direkcija pošte in telegrafa** razglaša, da trajajo uradne ure v njenih pisarnah **v času od 1. oktobra 1933 do 30. aprila 1934 od 8. do 14.** — V predsedstvu direkcije se bo vršila dežurna služba ob delovnikih in nepriznanih praznikih od 16 do 18, ob nedeljah in priznanih praznikih pa od 9. do 11. Pošte, telegrafi, telefoni in terenske telegrafske-telefonske sekcije bodo vršile službo kot doslej.

⊙ **Sadni trg** je bil na včerajšnji tržni dan obilo založen z raznim sadjem. Dovoz iz raznih krajev na debelo je znašal okoli 3000 kg, na drobno pa nad 2000 Din, kajti bilo je na trgu do 150 košar hrušk in 100 košar lepih jabolk. Hruške, gorenjske in štajerske, so bile na drobno 3 do 4 Din, na debelo 2 do 4 Din za kilogram, zadnje prvovrstne. Štajerska jabolka na debelo 2 do 2.50 Din, na drobno 3 do 4 Din. Grozdje fino na debelo 5 do 5.50 Din, smederevsko 6.50 Din kg, na drobno 5 do 8 Din. Štajerske breskve lepe na debelo 4 do 5 Din, dolenjske breskve 2.50 do 3 Din na debelo. — Na trg je bilo pripeljanih 15 voz krompirja, ki je bil na debelo 0.70 do 0.75 Din

⊙ **Darove za zgradbo nove katoliške cerkve v Gornji Breli pri Makarski v Dalmaciji** zbira po Ljubljani g. Vicko Carevič. Ima dovoljenje notranjega ministrstva, kr. banske uprave in policijske uprave v Ljubljani. Ker je zgradba nove cerkve nujno potrebna, tamkajšnji prebivalci pa silno revni, prav toplo priporočamo dobrim ljudem, da po svojih močeh prispevajo.

⊙ **Prodaja zarubljenih predmetov.** Davčna upr. Ljubljana mesto razglaša: V soboto dne 23. sept. 1933 ob 8 zjutraj bo vršila davčna uprava za mesto Ljubljana prodajo zarubljenih predmetov iz proste roke v skladišču mestnega načelstva na Jegličevi cesti (baraka), in sicer: večje množine krožnikov, kozarcev, blagajne, gramofoni, razno pohištvo, poltovorni avto, kolesa itd.

⊙ **Nesreča na Kongresnem trgu.** Včeraj opoldne se je zgodila na Kongresnem trgu resna nesreča. Po trgu se je peljal s kolesom 65 letni paznik mestnega cestnega nadzorstva Valentin Karo z Viča. Na kolesu pa mu je naenkrat postalo slabo in Karo je padel s kolesa ter dobil resne poškodbe na glavi. Ljudje so poklicali reševalni avto, ki je Kara prepeljal v bolnišnico.

⊙ **Cerkvena ura pri Sv. Florijanu** je na zvoniku sicer prenovljena, toda potrebno bi jo bilo preurediti, da bo res služila svojemu namenu kot javna ura. En pogled na novo kazališče in na stara kazalca kaže, da ne doseza ne eno ne drugo brezhibno svojega namena. Predvsem so n. pr. številke že za malo daljavo premajhne! Mali kazalec, ki bi imel kazati ure, je prekratek, veliki, ki ima kazati četrti, pa je predolg! Zato bi se morale številke kot kazalca spraviti v sklad in preoblikovati.

Ptujske občinske zadeve

Ptuj, 19. septembra.

Včeraj se je vršila v mestni posvetovalnici VI. redna seja občinskega sveta pod predsedstvom župana Jeršeta. Uvodoma je župan sporočil, da je bila na bansko upravo odposlana vloga, v kateri vztraja mestna občina na priključitvi okoliških občin k mestu, kakor je to predvideno v tozadevnem projektu. Nadalje je župan poročal o načrtu regulacije potoka Grajena. Po županovem poročilu je sledilo poročilo upravnega odseka. — V Prešernovi ulici se zgradi moderen higijenski studenec francoskega sistema. Stroški za preureditev so preračunjeni na 6000 Din.

Mestna občina je v pogajanjih s tvrdko Viher iz Maribora glede ustanovitve tekstilne industrije v Ptuju. Za prvi početek pride kot obratna stavba v poštev cerkveni trakt nekdanjega dominikanskega samostana, nekatera stanovanja v bivših samostanskih prostorih in del dvorišča. Cerkveni trakt in del dvorišča se prepuste omenjeni tvrdki za dobo 10 let brezplačno v uporabo, za ostale prostore oziroma stanovanja pa bi tvrdka plačala najemnino, kakršno plačujejo sedanji najemniki teh stanovanj. Za isto dobo se tvrdka oprosti občinskih dajatev na državne davke. Podjetje ima pri najetju delavskih moči upoštevati predvsem prebivalstvo iz mesta sporazumno z mestnim načelstvom. — Mesarjem se nadaljnje prodajanje mesa v odprtih stojnicah na živilskem trgu prepove; dodelijo se jim zidane stojnice proti primerni odškodnini. Ker preti možnost, da se poljski pridelki radi razmeroma visoke cestne naklade za mesto Ptuj nakladajo na bližnjih železniških postajah, ne pa na ptujski, se na pobudo prizadetih trgovskih krogov pristojbine za cestne naklade zmanjšajo in sicer tako-le: pri vagonskih pošiljkah krompirja od 75 Din na 25 Din, pri vagonskih pošiljkah sadja od 100 na 75 Din, pri kosovnih pošiljkah grozdja in moke od 5 p na 2 pari pri 10 kg. —

*

Utopljenka. Drava je naplavila pri Orešju višje Ptuja truplo ženske, stare okrog 20 let. Utopljenka je imela na sebi le srajco in čevlje. Domnevajo, da je ležala v vodi že več tednov. Prepeljali so jo v mrtvašnico v Rogoznici, kjer je bila pokopana. Njene identitete niso ugotovili.

Celje

⚲ **Osebna vest iz misijonske hiše pri Sv. Jožefu.** Te dni odhaja iz misijonske hiše pri Sv. Jožefu nad Celjem na novo službeno mesto v misijonišče v Grobljah pri Domžalah g. Tomaž Tavčar, ki je 8 let deloval v Celju kot misijonar. V teku 8 let je odhajajoči kot voditelj duhovnih vaj obhodil gotovo vso škofijo. Ko odhaja na novo mesto kot ravnatelj misijonskega semeniščа, mu želimo, da bi Bog še nadalje obilno blagoslovil vse njegovo delo. Na njegovo mesto pride g. dr. Jakob Žagar iz Ljubljane, katerega v naši sredi najprisrčnejše pozdravljamo.

⚲ **Maša zadušnica** za septemberske žrtve se je brala včeraj zjutraj v opatijski cerkvi. Sveto mašo je daroval g. opat in so se je udeležili poleg številnega občinstva tudi predstavniki oblasti. Pri sveti maši je prepeval pevski zbor, sestoječ iz članov pevskega društva »Celjski zvon«, »Oljke« in učencev orglarske šole. Peli so Op. 12. iz odlomka »Slovo«, delo g. Karla Bervarja.

⚲ **Tabor fantov in mož,** ki se bo vršil v nedeljo pri Materi Božji petrovški v spomin 1900-letnice našega odrešenja, obeta biti veličastna manifestacija katoliške misli celjske, braslovške in novocerkovške dekanije. Prepričani smo, da se bodo te slovesnosti v čim večjem številu udeležili tudi možje in fantje iz celjske župnije in poskrbeli, da bo udeležba v nedeljo v Petrovčah čim veličastnejša.

⚲ **Pri nedeljski slavnosti v Petrovčah** je rezervirano za vozove sejmišče, za kolesa pa kozolec g. Mihelčiča.

⚲ **Dar Vincencijevi konferenci.** Ga. Fani Vidic, žena pokojnega g. Martina Vidica, je darovala za Vincencijevo konferenco 100 Din. Bog plačaj!

⚲ **Ponovitev »Miklove Zale« v Limbergu.** Gasilni društvi Griže in Zabukovca ponovita zgodovinsko igro »Miklovo Zalo«, ki je ob premieri nad vse lepo uspela, na splošno željo v nedeljo, dne 24. t. m. na prostem v romantični kotlini Limberg blizu farne cerkve v Grižah. Začetek ob 6 zvečer.

⚲ **Služkinjo so okradli.** V torek je bilo okrog pol 10 dopoldan vlomljeno v podstrešno sobo Na okopih št. 1. Neznani tat, kateremu je pa policija že na sledu, je odnesel služkinji gdč. Petek Frančiški 5 boljših oblek v vrednosti 1600 Din.

⚲ **Kanarček se je zaletel.** V torek 19. t. m. se je zaletel v Gosposki ulici št. 13 kanarček; na nogi ima srebrn obroček. Vprašati je pri g. Ramšak V., istotam.

Kulturni obzornik

„Slovenački problem"

V zadnji številki »Srpskega knj. glasnika« začenja dr. Nikola Mirković z anketo »Slovenački problemi«, kjer namerava pokazati jugoslovanski javnosti trenje med ideologi slovenskih in slovensko-jugoslovanskih narodnostnih in kulturnih vprašanj. Iz celotnega članka sklepamo, da je avtor dobro proučil celoten sestav in zgodovinski razvoj preteklih in sedanjih nastopov v zadevi slovenske samobitnosti, ter da ima dobro voljo, govoriti, kolikor se da, pravično. Seveda se je vrinilo v članek tudi nekaj drobnih nesporazumljenj, kakor tudi dejstvo, da gre le prevelik poudarek slovenstva na račun »Sodobnosti«, ko da ni katoliška generacija že pred »Sodobnostjo« z vsem srcem živela za slovenstvo, to je, za slovensko narodno in kulturno samobitnost — toda v tem primeru (ker je pisec v mnogočem pravičen tudi katoliški grupaciji) niso te stvari toliko važne, da bi se ustavljali ob njih. Prinesli bomo le nekatere splošne trditve piščeve.

Ko razčlenja avtor ljudi in miselnost slovenske katoliške in svobodomiselne družbe, označuje svobodomislece kot »element narodno manj odporen, laže podvržen zunanjim in časovnim vplivom ter spremembam«. Nato preide na zgodovinsko slovensko odpornost: Že za slovenskega protestantizma se je pojavilo vprašanje, ali se naj prevede sv. pismo na slovenski jezik ali na slovensko-hrvatsko mešanico. Zmagal je slovenski Trubar. Isto se je ponovilo ob ustanovitvi francosko-ilirske province: kateri narodni jezik naj se uvede v uradih? Zopet je zmagal Slovenec, v tem primeru Vodnik. V času ilirskega gibanja je Vraz prevzel namesto slovenskega književnega jezika srbohrvatski. Toda »genialni Prešeren je s svojim delom dokazal življenjsko moč slovenskega književnega in umetniškega izraza in tako je bil pokret za unifikacijo ustavljen«. Toda jugoslovanska ideologija med Slovenci s tem ni bila končana. Vsak večji politični in kulturni razmah je vzbudil znova vprašanje odnosa Slovencev do skupne jugoslovanske kulture. Pristaši jugoslovanske opredeljenosti so zlasti imeli na jeziku maloštevilnost slovenskega življa, kateremu je torej potrebna kulturna zaslomba najsorodnejših Hrvatov in Srbov. Dalje so oznanjali misel velikega skupnega naroda s široko kulturno razgibanostjo; končno pa so razvijali dokaze za narodno edinstvo v etnografskem, zgodovinskem in književnem smislu. Tudi v načinu unifikacije so bile različne podmene. Manjšina je bila za popolno opustitev slovenskega jezika; drugi so predlagali dvojezičnost, to je, slovenski jezik za domačo porabo, srbohrvatski za znanost in umetnost; tretji pa so mislili le približati slovenski jezik srbohrvatskemu... Katoliška stran pa, zastopnica širokih ljudskih plasti (katerim pa je bilo prvo pravilo materin jezik), je bila glavna braniteljica slovenske ideologije...

Pisec prehaja polagoma na lanske dogodke z Vidmarjevo knjigo »Kulturni problem slovenstva«, na reakcijo Tiskovne zadruge (»najizrazitijeg liberalnog preduzeća u Sloveniji«), ki je končno zavrgla tudi Lebnov »Problem slovenske vzgoje«. Dalje na Župančičev članek v Zvonu »Adamič in slovenstvo«, ki je deloval kot »bomba«. Točno sledi Mirković vsem poskusom »budnih stražarjev za notranje slovenstvo«, da bi v Zvonu samem (kateremu so dali že leto prej podnaslov »slovenska revija«) odgovorili vsak po svoje Otonu Župančiču. Tiskovna zadruga pa je to odklonila, dasiravno je Župančič od nje »pismeno zatražio, da omogući objavljivanje odgovora i da dozvoli javnu diskusiju o pokrenutom pitanju...«. Pisec razvija ves potek notranjega razkroja Ljubljanskega Zvona ob koncu 1932 z nepristransko mirnostjo ter pokaže nastanek Sodobnosti, mimo Doma in sveta ter Zvona, tretje slovenske revije, ki pa še nima »povsem izgrajene ideološke linije...«. O Domu in svetu pravi, »da je nehal biti edino zatočišče slovenske narodne in kulturne individualnosti, ker ta ideja ni več izključno vezana na katoliški kulturni krog, marveč je dobila afirmacijo, in sicer močno borbeno, tudi v delu liberalne javnosti«.

Toda brez ozira na levo in desno, zaključuje pisec članek, eno je povsem jasno: Problem slovenske samostojne kulture in njenega odnosa do jugoslovanske kulturne in narodne skupnosti je tu; in zmerom bolj teže slovenski najvišji duhovi za njegovo rešitvijo, bodisi v tem ali onem pravcu. Očividno je še to: boritelji za slovensko kulturno samostojnost z očividnim ponosom naštevajo za svoje somišljenike najmočnejše predstavnike slovenskega duha in preteklosti: Trubarja, Vodnika, Prešerna, Levstika, Cankarja. Na drugi strani pa vidijo odpadnika Vraza in ljudi, ki nimajo tolike pomembnosti, da bi mogli govoriti v imenu vsega slovenskega naroda...

Dr. Nikola Mirković je za sedaj le razgrnil slovenski problem, ne da bi se sam dosti spuščal vanj. Povedal je, da je tu in v čem obstoja. V prihodnjih člankih (če se bodo nadaljevali) bomo pa bržkone brali misli o upravičenosti tega problema. Ne le zato, ker je »Srpski književni glasnik« močno naklonjen slovenskim kulturnim pojavom, **marveč radi samih naravnih pravic do narodne in kulturne samobitnosti slehernega prosvetno razvitega naroda** — pričakujemo, da bodo sledeči članki pravični — Dobeseden ponatis Mirkovičevega članka je prinesla tudi predvčerajšnja »Pravda«. L. G.

★

Druga razstava slovanskih strokovnih in ilustriranih listov v Pragi. Že prva letošnja razstava slovanskega tiska v Pragi, katere pa se premnogi slovenski listi radi neopozorjenosti niso udeležili, dasiravno pomenijo mnogo v slovenskem revijalnem svetu (»Arhitektura« itd.), je vzbudila v praških kavarnah, kjer so prepovedani mnogi nemški ilustrirani zabavniki, dokajšen preobrat. Na mesto nemških revij so stopile slovanske. To dejstvo bo kajpada zelo pripomoglo do medsebojnega spoznavanja in zbližanja slovanskih narodov. — Radi vidnega uspeha prve revijske razstave so se prirediteli (Enota slovanskih žena in Češkoslovaška poljedelska akademija) zedinili, da bodo s sodelovanjem Slovanskega instituta, Slov. biblioteke, Slov. arhivov zunanjega ministrstva in Nar. muzeja pod pokroviteljstvom vseh slovanskih poslaništev in prosvetnih ministrstev itd. priredili drugo razstavo slovanskih listov, ki se bo začela 30. septembra, a bo trajala okrog 14 dni. — Razstavljeni bodo tu ilustrirani listi (umetniški in zabavni), kakor tudi neilustrirani, književni, etnografski, slavistični, poljedelski, naravoslovni, zdravniški, pravni, tehnični itd. listi, za katere prosijo (po en izvod) prirediteli razstave. Naslov odbora je: II. Vystava slovanskych časopisu v Praze XII., Slezska ul. 7.

V zadnji številki »Pregleda« je med drugo pestro vsebino kratek pregled književne razibanosti v Ljubljani v zadnjih mesecih, kakor tudi kulturne tvornosti katoliških Hrvatov (Jeronimske družbe itd.).

»Najlepše pesmi iz svetovne literature«. Pod tem naslovom je izdala založnica Phaidon v nemščini najlepše lirične pesmi vseh časov in narodov od leta 2000 pred Kr. do danes.

Prva biografija o Timmermansu (katerega poznamo tudi iz slovenskih prevodov) je pravkar izšla v berlinski založbi Joachim Goldstein z naslovom: »Felix Timmermans«.

Križi in težave v zemljiški knjigi

Ljubljana, 20. septembra.

Živahno vrvenje strank vlada v zemljiškoknjižnem uradu. Vsak dan od 8 naprej do končanih uradnih ur prihajajo stranke, meščani, kmetje, odvetniki, notarji, posredovalci in drugi ljudje ter pregledujejo dolge mape, listine in težke zemljiške knjige. Nekateri študirajo, koliko bremen in dolgov nosi kako posestvo, drugi pa merijo in gledajo, kakšne meje imajo gotove parcele. Tretji se zatekajo v zbirke zemljeknjižnih listin, iz katerih črpajo podatke, kakšne pravice imajo zapisane stari ljudje, ko so izročali gospodarstvo sinovom in mlajšim močem.

Ljudje hočejo natančno vedeti, kako je z razmerami tega in tega kmečkega doma. Dostikrat se čujejo prav žalostne pripombe. Nedavno so gledali posestvo, lepo in obširno, ki se nahaja v hribovitih krajih.

»Velíko zemlje ima Janez. Saj mora dobro živeti!« je nekdo pripomnil. Drugi pa je pristavil: »Gara od zore do mraka, pozimi in poleti. V loncu pa se samo enkrat na dan kuha.«

Res je tako! Toda Janez raje pusti svojo kri na grudi, ko da bi jo zapustil,« je naposled neki bližnji sosed zaključil pogovor. Odvetnik pa je pisal bremena in delal še druge beležke.

Zemljiškoknjižni uradniki imajo obilo posla. K vodji zemljiške knjige g. Podboju dnevno prihajajo razne stranke iz okolice, a tudi meščani. Prihajajo ženice, ki bi rade vedele, kako je zapisano v pismu in kakšen ima živež. G. Podboj jim prav vljudno pojasni. Mnogega obiskovalca pa šaljivo nagovori: »Janez! Tako pa ne gre!«

Za avgust smo že objavili podatke o kupnih pogodbah, hipotekah, eksekucijah, izbrisih, dražbah, prisilnih upravah itd. Danes objavljamo še podatke v dedščinah, izročilnih pogodbah in zaznambah vrstnega reda. Na 7 posestvih je bilo vknjiženo 226.611 Din za dedščine, ki so bile priznane dedičem, osobito nedoletnikom. Največja dedščina je znašala 75.000 Din. Pet starih kmečkih gospodarjev je poverilo nadaljnje vodstvo kmetije svojim sinovom. Posestva so bila v izročilnih pogodbah cenjena skupaj na 246.170 Din. Mnogi posestniki imajo težave pri najetju posojila. Dostikrat je potrebno, da se nekateri upniki odrečejo vrstnemu redu svoje terjatve in dajo novi hipoteki prednost. Za 2,590.000 Din je bil na 12 nepremičninah zabeležen vrstni red. Zemljiškoknjižni urad je imel v avgustu celotno 14,611.347 Din prometa, da se izrazimo po trgovsko. Izvršil pa je še druge uradne posle, ki se tičejo delitve parcel in določitve mej.

Kostevc je jazbeca lovil

Banja loka, 17. septembra.

Tam ob Kolpi so res pravi tiči. Zasledili so v skalni zaseki luknjo jazbeca, ki jim je delal škodo po njivah ob Kolpi. Ubiti je bilo treba škodljivca, samo kako ga dobiti v pest? Na planem se ni dal ujeti in tudi nastavljene pasti je obšel. Primernega psa ni bilo, da bi ga spustili za njim v jamo.

Prav po kostevsko so jo »pogruntali«. Na dolg kol so navezali razstrelilnih snovi, jih zvezali z vžigalno vrvico, jo zažgali in vse skupaj potisnili globoko v notranjost jame, v kateri je žival domovala. Močan pok in bobnenje se je čulo, iz luknje pa se je valil gost dim... Žival je bila brez dvoma mrtva — le kako priti do nje?

Oborožili so mladega in tenkega fantiča s svetilko in ga potisnili v jamo. Fant je lezel dalje in dalje ter kmalu potegnil v jamo tudi pete.

Pred jamo so čakali, fanta pa ni hotelo biti na svetlo. Čakali so deset, dvajset, trideset in več minut — fanta ni bilo. Vedno bolj toplo jim je bilo. Klicali so v jamo — fanta od nikoder.

Dalo jim je misliti. Pripravljali so se, da bi ga rešili, ako bi mogoče ne mogel več ven, ko bi se kam zagozdil ali kam padel na tem kraškem svetu, ko je fant po rakovo prilezel iz luknje ter viekel za seboj svetiljko in mrtvega jazbeca.

Kar je, to je. Fant je cel in jazbec pojeden. Vendar takšen lov ni za vsak dan in ni za povsod, kaj lahko bi od eksplozije omajane stene zletele skupaj ter napravile jazbecu in fantu grob.

Koledar

Četrtek, 21. sept.: Matej, apostol in evangelist, Jona, prerok.

Novi grobovi

† **V Mekinjah** je umrl g. Jožef Hrovat, finančni nadzornik v pokoju, v 61. letu starosti, rodom iz Kranja. Naj v miru počiva!

† **V Legrandi,** država Oregon v Severni Ameriki, je umrl g. Jožef Selak, doma na Dolenjskem. Še pred vojno se je izselil v Ameriko v Cove Ore., kupil kmetijo, katero je sedaj zapustil edinemu sinu Štefanu; žena mu je že pred nekaj leti umrla; doma je bila v Poljanah nad Škofjo loko. Naj mu sveti večna luč!

Osebne vesti

= **Poroka.** Dne 19. septembra sta se na blejskem otoku poročila g. inž. Vlado Burnik, jamski upravnik v Velenju, in gdčna Mimica Turnšek, hčerka g. Maksa Turnška, trgovca in posestnika v Nazarjih pri Mozirju. Iskreno čestitamo!

= **Izpit so napravili** za akt. san. pomočnika IV. razr. narednik Marko Platiša; za voj. pisarja IV. razreda narednika vodniki Ljubomir Eror, Rok Leber, Herman Tavčar, Dominik Krayanja, Franjo Homšek, Franjo Brus, Franjo Savnik, Anton Črnko, Ivan Jelen, Ivan Leskovšek, Blaž Kene, Miha Urek, Andrej Čehil, Franjo Belc in Emil Iljaš; za čin rez. sodnega podporočnika kaplari-dijaki Andrej Zadar, Vatroslav Štraus in Milan Trampuž; za čin rez. sanitetnega podporočnika kaplari-dijaki dr. Josip Šuster, dr. Ivo Fatorini in dr. Borut Vrščaj; za čin rez. lekarniškega podporočnika kaplari-dijaki Bogdan Koščec, Josip Švarc, Janko Praunsberger in Zorislav Dir in za čin rez. veterinarskega podporočnika kaplar-dijak Vekoslav Krejči.

= **Na tehniško fakulteto belgrajske univerze** so odrejeni za voj. državne slušatelje topniški podporočnik Dušan Berce, inž. poročnik Slavko Strojan, peh. podporočnik Juro Senčar, topniški podporočnik Odo Vertovšek in inž. poročnik Konstantin Rogojski.

= **V nižjo šolo intendantske akademije** so sprejeti za gojence Ljudevit Teke, Karel Kripel, Ratibor Hronjek, Milan Pršo, Tihomir Vidič, Ivan Franceško, Flavijan Vaus, Borivoj Mali in Živko Knajzel.

Ostale vesti

— **Slovenska šolska Matica** izda vsako leto nekaj knjig pedagoške in splošno kulturne vsebine. Letos izidejo te-le tri knjige: 1. Pedagoški Zbornik, 2. dr. Josip Jeraj: Naša vas in 3. dr. Stanko Gogala: Obča metodika izobraževanja in vzgajanja. Knjige bodo zelo obširne in bodo v izčrpanosti pokazale nekaj tudi splošno važnih kulturnih problemov. Zato vabimo vse naše kulturne delavce, da naročijo te knjige in ostanejo ali postanejo člani Slov. Šol. Matice. Članarina znaša letno 30 Din, za dijake 20 Din. Člani naj se priglašajo na naslov: Slov. Šol. Matica, Ljubljana, Komenskega ulica (šola na Ledini). — Odbor.

Četrtek

tovarna JUGO-LUTZ peči, Ljubljana-Šiška.

— **Vprašanje naši prosvetni upravi.** Prejeli smo: Na neki gimnaziji v Ljubljani je profesor, ki se silno zanima, pri katerih društvih so dijaki. Ker gospod menda z odgovori ni zadovoljen, zato delj časa rohni nad dijaki in jim obljubuje, da se bo za to še zanimal. Starši smatramo to za nekako grožnjo. Vprašamo prosvetno upravo, ali je mogoče ona naročila, da se zanima za članstvo pri raznih društvih, namesto da bi predaval o svojem predmetu? Prepričani smo, da temu ni tako, zato prosimo starši, ki smo poslali svoje otroke v šolo študirat, da izda prosvetna uprava na profesorje okrožnico, naj se le-ti v šoli brigajo samo za šolo, društva da naj pa puste v šoli pri miru.

— V Službenem listu kralj. banske uprave Dravske banovine št. 76 od 20. t. m. je objavljen »Razpis, kakšne takse je treba pobirati po službenih razmerjih med službodajavci in službojemniki«, dalje »Odločba o uporabi inozemskih terjatev, ki so nastale iz vnovčitve kuponov inozemskih posojil, bonov in ostalih drž. obveznic v tujih valutah« in »Objave banske uprave o pobiranju obč. trošarin v l. 1933.«

— **Otvoritev gledališke sezone v Dolu pri Hrastniku.** Priprave za otvoritev letošnje gledališke sezone, ki bo v nedeljo 1. oktobra v Društvenem domu v Dolu pri Hrastniku, so v polnem teku. Igralci in pevci se pridno vadijo, da pokažejo občinstvu, da se vedno bolj spopolnjujejo v dramatski umetnosti. Vodstvu se je posrečilo sestaviti nad vse zanimiv in pester spored, na kar cenjeno občinstvo že v naprej opozarjamo.

Na željo številnih interesentov je redni vpis v DOPISNO TRGOVSKO ŠOLO v Ljubljani podaljšan do 22. t. m.
Tudi za ta čas nudimo izjemne ugodnosti.

— **Noseče matere** se morajo skrbno varovati vsakega zaprtja z uporabo naravne »**Franz-Josef**« grenčice. Predstojniki vseučiliških klinik za ženske hvalijo soglasno pristno »**Franz-Josef**« vodo, ker se lahko zauživa in se gotovo pojavi v kratkem času odvajajoči učinek brez neprijetnih stranskih pojavov.

— **Dva ponesrečenca.** V Novih Jaršah pri Ljubljani je včeraj popoldne podrl neznani kolesar 3 letno Dragico Oplotnikovo, delavčevo hčerko. Otrok je dobil pri padcu hude poškodbe na glavi in rokah. — V Retnjah pri Tržiču so v torek zvečer neki fantje napadli z noži 23 letnega sedlarja Franca Medena in ga oklali v desno roko in levo ramo.

— **Za šest mesečno dete,** srčkano, zdravo deklico, hčerko invalida-vdovca, očeta osem nepreskrbljenih otrok, ki živi z družino v skrajni bedi, iščemo usmiljeno mamico, ki bi jo sprejela v odgojo za božji lon. Prosimo, javite se na: **Dobrodelno društvo »Varstvo«, Ljubljana, Tyrševa (Dunajska) cesta 17.**

— **Razpis nagrad:** Uprava Radio Ljubljane razpisuje tri nagrade v višini 1000, 600 in 400 Din za izvirne, neizdane skladbe pod sledečimi pogoji: 1. Skladbe naj temeljijo na slovenski narodni pesmi bodisi v obliki potpurijev, variacij, parafraz ali kakorkoli. 2. Trajanje — minimum 10 minut. 3. Za ansambl salonskega orkestra v sledeči zasedbi: Violina I. in II., Viola (ad lib.), Violoncello, Kb. Flavta, Oboa (ad lib.), Clarinet, Trompeta, Posavna (ad lib.), harmonij, klavir in tolkala. 4. Zadnji rok za vlaganje 15. november 1933 s partituro in glasovi. 5. Vsakemu izvodu naj bo priloženo geslo. 6. Materijal in pravica izvajanja je pridržana Radio Ljubljani.

— **Pri motnjah prebave,** želodčnih bolečinah, zgagi, slabosti, glavobolu, migljanju oči, razdraženih živcih, nespanju, oslabelosti, nevolji do dela povzroči naravna »**Franz Josefova**« grenčica odprto telo in olajša krvni obtok.

— **Naznanjam cenjenemu občinstvu,** da sem po dolgem času pričel zopet sam poslovati ter se priporočam za delo, posebno sedaj za jesensko sezono. Slikanje sob po najmodernejših vzorcih ter pleskanje oken, vrat in drugih predmetov. Delo solidno in zmerna cena. Vse informacije pri tvrdki **Jernej Vomberger,** slikar in pleskar, Cerklje 30 pri Kranju.

— **Zastrupljenja z gobami** se najlažje obvarujemo, ako znamo ločiti strupene in užitne gobe. V knjigi: »Naše gobe«, ki jo je spisal naš priznani strokovnjak Ante Beg, so opisane vse vrste gob, ki rastejo v naših gozdovih. Poleg tega vsebuje knjižica tudi slike v naravnih barvah vseh gob, ki jih opisuje knjižica. V knjigi najdeš tudi obilo receptov, kako pripravimo gobe za okusno jed, dalje navodilo, kako gobe nabiramo, sušimo in konzerviramo. Za vsako gospodinjo, kuharico in nabiralca gob je ta knjiga velike važnosti in jo toplo priporočamo. Cena 50 Din in se dobi v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

— **Naznanjamo** p. n. občinstvu, da je »Kamilk« proizvodnja čokolade i bonbona, Zagreb, Cankareva ulica 28. prešla v last našega rojaka M. Beniča. Omenjena proizvaja jako okusne karamele po najboljšem švedskem receptu, kakor tudi fondane, gelee, čokoladni desert, nakit za božično drevo i. t. d. po najnižjih cenah. Postrežba točna.

— **Ko se začno cevi poapnjevati,** deluje uporaba naravne »**Franz Josefove**« grenčice na redno izpraznjenje črevesa in zmanjša naval krvi

LJUBLJANSKO GLEDALIŠČE

Drama

Začetek ob 20

Četrtek, 21. sept.: »Sonata strahov«, premijera. Red Četrtek.

Petek, 22. sept.: Zaprto.

Opera

Začetek ob 20

Sobota, 23. sept.: »Pikova dama«, premijera. Izven.

Tržič

Za soboto, dne 23. t. m. se nam obeta v Tržiču krasna kulturna prireditev. Popoldne ob pol 6 prispejo na povabilo naše mestne občine s posebnim avtobusom čez Ljubelj koroški rojaki, najbližji naši koroški sosedje, pevci slovenskega pevskega zbora iz Borovelj, ki slovijo po celi Koroški kot najboljši rožki pevski zbor. Zvečer ob 20 bodo nastopili v »Našem domu« na Skali v Tržiču in nam zapeli 17 najlepših slovenskih narodnih pesmi iz Roža. Pokažimo z obilno udeležbo svojo ljubezen do bratov-pevcev iz Korotana! Vstopnice se dobijo po običajnih nizkih cenah tudi v predprodaji v trafiki Perne na Glavnem trgu.

Kamnik

Volivni imenik povečane kamniške občine je razgrnjen v občinski pisarni in je med uradnimi urami interesentom na vpogled. Volivnih upravičencev je okrog 760.

Društvo Kamnik — razpuščeno. Kot smo že poročali, je zdaj društvo Kamnik končnoveljavno razpuščeno, ker je ministrstvo vloženo prošnjo zavrnilo. V ponedeljek je župan g. Kratnar osebno zapečatil društvene prostore v navzočnosti predsednika dr. Žvoklja in dveh odbornikov. Društvo bo vložilo tožbo na državni svet. Kamniško občinstvo in okoliško prebivalstvo bo težko pogrešalo poučnih predavanj in drugih kulturnih prireditev, ki jih je vedno v polni meri nudilo društvo Kamnik.

Mariborske vesti:

Nove avtobusne smeri

V merodajnih komunalnih krogih se pečajo z nekaterimi novimi pobudami glede nekaterih novih smeri, ki prihajajo v poštev v mariborskem avtobusnem prometu. Upravni svet Mestnih podjetij se je s tem že pečal kakor smo v včerajšnji številki na kratko pripomnili. Pri novih načrtih glede preureditve avtobusnih prog gre prvenstveno za **preusmeritev** mestnega avtobusnega prometa v stvarni **center** mariborskega mesta, ki so ga doslej vse avtobusne proge obšle. V načrtu sta dve glavni prometni liniji: Glavni trg—Koroška cesta—Vrtna ulica—Vrbanova ulica do Košičeve restavracije—Koroščeva ulica—Trubarjeva ulica—Gambrinova restavracija—Gregorčičeva ulica—Banovinska hranilnica—Slovenska ulica—Gl. kolodvor. Druga nova proga pa bi šla iz Gosposke ulice—Slovenska ulica—gl. kolodvor—nazaj do Banov. hranilnice—Zgornja Gosposka ulica—Gregorčičeva ul.—Trubarjeva ul.—Koroščeva ul.—do Košičeve restavracije—Vrbanova ul.—Vrtna ul.—Koroška c.—Glavni trg.

Nedvomno je, da bosta obe novi smeri, ki bi se uvedli, čim bi prišlo dovoljenje pristojnih oblastev, zagrabili veliko plasti mariborskega prebivalstva, ki se doslej avtobusa sploh ni moglo posluževati. Na drugi strani pa je vendarle treba stvar še globlje premisliti, predno se bo izpregovorila poslednja beseda. Zakaj Trubarjeva in Koroščeva ulica? Maistrova, Cankarjeva in druge ulice v nadaljevanju pa ne, ko prihaja zlasti v poštev ves kompleks ob podolgovatem Tomšičevem drevoredu, ki je tukaj tudi prizadet? Brezdvomno bo treba v interesu vsega prizadetega prebivalstva vzporediti odnosno izpopolniti v tem smislu obe nameravani novi progi in zajeti vsaj v eni od obojesmernih voženj tudi imenovane komplekse, ker bi sicer še tako dobromišljena preureditev avtobusnega prometa ostala polovična in nepopolna.

☐ **Šola Glasbene Matice v Mariboru** je otvorjena, sprejemajo pa se gojenci še nadalje. S tekočim šolskim letom se bo šola prenovila in pomladila umetniško s tem, da prevzamejo pouk na njej kvalificirane učne moči, ki bodo gojile tudi komorno glasbo; organizatorno pa z ustanovitvijo šolskega kuratorija, sestavljenega iz zastopnikov društva ter pomembnih podpornikov in interesentov šole. V učiteljskem zboru so poleg začasnega vodje Ubalda Vrabca njegova soproga, ga. prof. Ropas in mlada, odlično diplomirana konservatorista gg. Oton Ropas (cello, klavir in petje) in Taras Poljanec (violina). V ugodnih pogajanjih je društvena šola z našo violinsko virtuozinjo g. Faniko Brandl in odličnimi absolventi njene šole.

☐ **Nižja vozna cena, večji efekt.** To načelo bodo sedaj preizkusili pri tukajšnjem avtobusnem prometu. Izkušnja je pokazala, da so vsi avtobusi do osmih zjutraj prenatrpani, ker znaša vozna cena za štiri postaje samo 1 Din, dočim je v poznejšem času vozna tarifa višja, frekvenca pa manjša. V naslovu navedeno načelo se je preizkusilo in uresničilo že na studenški progi, kjer je frekvenca na mah poskočila, čim se je bila svojčas uvedla nižja voznina, in sicer Din 1.50 mesto 2 Din, 2.50 mesto 3 Din. V načrtu je sedaj za vse proge uvedba nove, nižje voznine in sicer Din 1 za štiri postaje, Din 2 pa za proge, ki gredo preko štirih postaj. Omenjeno preuredbo je treba iz stališča interesov, ki jih ima pri tem mestno avtobusno podjetje samo, kakor tudi revnejših slojev mariborskega prebivalstva, ki ne zmorejo dosedanje voznine, podpreti in odobravati.

☐ **Novi grobovi.** V torek popoldne je umrla v splošni bolnišnici Leskovar Marija, soproga mizarskega pomočnika, v najlepši starosti 30 let. Pogreb bo danes ob četrt na 4 iz mestne mrtvašnice na magdalensko pokopališče. V splošni bolnišnici je umrl 27 letni višji poštni uradnik Antončič Stanko. Pokopali ga bodo v četrtek ob četrt na 4 na magdalensko pokopališče. — V sredo zjutraj pa je umrl Vnuk Karl, kleparski mojster, v 49. letu starosti. Pokopali ga bodo v petek ob 4 popoldne na magdalenskem pokopališču. Vsem ranjkim naj sveti večna luč, preostalim pa naše sožalje!

☐ **Poročili** so se v mariborskih farnih cerkvah: Stanislav Ambrožič, tehn. uradnik, in Ana Gala, hčerka višjega kontrolorja drž. žel.; Edmund Bercko, brivec, in Evgenija Regoršek, šivilja iz Pekla pri Poljčanah; Ivan Ribič, delavec iz Meljskega hriba 109, in Angela Kodrič, služkinja; Franc Muster, delavec, in Jožefina Šlik, viničarska hči iz Počehove 86. Novoporočencem Bog daj srečo!

☐ **Krožka brezposelnih učiteljev in učiteljic.** Krožkovna soba v prostorih Zveze mladih izobražencev bo odslej odprta vsak petek od 18—20 za učitelje, ob nedeljah od 10—12 za učiteljice. Dežurni tovariš oziroma tovarišica bosta vsem interesentom ob imenovanem času na razpolago s potrebnimi informacijami.

☐ **Sedem dimnikarskih okolišev.** Banska uprava je razdelila mesto Maribor v sedem ometalnih dimnikarskih okolišev. Kakor znano so bili doslej samo trije takšni okoliši.

☐ **Kurilne naprave** v tukajšnjem mestnem kopališču se bodo preuredile. Ker so starejšega sistema, potrebujejo velike množine premoga. Po izvršeni preureditvi bo poraba premoga precej manjša.

☐ **Borza dela za inteligenčne poklice** išče vzgojiteljico z znanjem francoščine in po možnosti srbohrvaščine ter glasovirja. Pogoji so odlični, možnost večletne dobre zaposlitve. Podrobna pojasnila v soboto odn. ponedeljek 23. odn. 25. t. m. od 10 do 12 v borzni pisarni v Sodni ulici 9-III.

☐ **Dobra kupčija** je bila na včerajšnjem »malem« trgu. Omogočile so jo razmeroma nizke cene, ki so nastale radi obilnega dovoza živil. Kmetje so pripeljali 10 voz, natovorjenih s krompirjem, zeljem in drugimi pridelki. Na sadnem trgu je bilo 20 voz, naloženih predvsem s hruškami, pa tudi jabolki in slivami. Jabolka in hruške so se prodajale po 2—5, grozdje 4—8, slive 1—2, breskve 10 do 12 za kilogram. Z jabolki bo letos hudo slaba kakor je videti napram ogromnim množinam v preteklem letu.

☐ **V smrt radi tožbe.** Pri Sv. Miklavžu ob Dravi je odšla z doma žena kovača državnih železniških delavnic v Mariboru Ivana Rusa, ga. Rozalija Rus. Ponoči je tiho zapustila doma moža in petero malih otročičev, pustila pa je na mizi listek s sporočilom, da odhaja v prostovoljno smrt. Baje je vzrok obupnega dejanja neka tožba. Domnevajo, da je nesrečna žena končala v Dravi.

☐ **Od avstrijskih orožnikov aretiran.** Zagonetka tragične smrti posestnika Jožeta Bizjaka iz Svečine, ki je, kakor smo že poročali, umrl zaradi zastrupljenja, se bo morda v kratkem pojasnila. Iz Avstrije je prispelo sporočilo, da so tamkajšnji orožniki aretirali v Trnovi pri Gomilci ženo pokojnega posestnika Kristino Bizjakovo in hlapca Antona Kaiserja iz Zgornje Kungote.

☐ **Nevarna možakarja.** Pred senatom trojice sta stala dva tuji lastnini zelo nevarna moža, in sicer 29 letni Pust Boris in 15 letni Pongračič Franc. Oba obtoženca imata za seboj že prav žalostno preteklost in sta bila radi tatvine že dvakrat strogo kaznovana. Pa kakor navadno pri takih dolgoprstnežih kazen malo ali nič ne zaleže, tako se tudi Pust in Pongračič nista v zaporih prav nič poboljšala. Komaj sta bila na svobodi, že se jima je zahotelo tuje lastnine. Obtožnica očita Pustu, da je dne 23. julija letos zlezel skozi okno v stanovanje mariborskega mesarja Viharja Viktorja. Vlomil je v zaprto omaro, iz katere je odnesel vse, kar je bilo količkaj vredno, kakor zlato uro, srebrno uro, nikelnasto uro, železno ročno blagajno v kateri sta bili dve hranilni knjižici glaseči se ena na 21.000, druga pa na 8000 Din in dve srečki Rdečega križa vsako v nominalni vrednosti 1000 Din. Ukradeno blago je deloma prodal, nekaj pa skril. Vendar pa so skrite stvari našli in jih je dobil lastnik nazaj. Dne 23. julija pa sta oba obtoženca ponovno vlomila v podstrešje v Cankarjevi ulici 18, kjer sta odnesla Porekar Angeli kovček in dva likalnika, Lovrenčiču Viktorju pa 20 različnih knjig v vrednosti 200 Din Ukradeno blago sta v podstrešju stlačila v kovček ter po stopnjicah prišla v pritličje, kjer pa ju je opazila Štokl Karolina, ki je klicala hišnika. Bila sta primorana plen pustiti in pobegniti. To tatvino je Pongračič priznal, dočim je Pust trdovratno tajil. Sodni senat ju je obsodil in sicer Pusta Borisa na 1 leto in 6 mesecev robije in na izgubo častnih pravic za 3 leta, Pongračiča pa na 4 mesece strogega zapora in na izgubo častnih pravic za 2 leti.

Radio

Program Radio-Ljubljana:

Četrtek, 21. sept.: 12.15 Plošče. 12.45 Poročila. 13.00 Čas, plošče, borza. 19.00 Radio orkester. 20.00 Gospodinjska ura (ga. Grum-Škuljeva). 20.30 Tamburaški sekstet. 21.30 Čas, poročila. 21.45 Ura šlagerjev, poje gdč. Anta Kovačičeva s spremljevanjem Radio orkestra.

Petek, 22. sept.: 12.15 Plošče, 12.45 Poročila. 13.00 Čas, plošče, borza, 19.00 Radio-orkester. 20.00 Potovanje po Poljskem (Vuga Odon), 20.30 Prenos koncerta iz Zagreba, vmes čas in poročila.

Drugi programi:

Petek, 22. septembra:

Belgrad: 20.30 Iz Zagreba: Koncert. — **Zagreb:** 20.30 Koncert: violina, čelo, 21.30 Orkestralna glasba. — **Dunaj:** 17.15 Solospevi za alt s klavirjem, 19.15 Orkestralna glasba, 20.30 Koncert simf. orkestra dunaj. deškega zbora in solistov. — **Budimpešta:** 13.30 Orkestralna glasba, 19.00 Zborovski koncert, 22.15 Koncert opernega orkestra. — **Leipzig:** 15.00 Orkestralni koncert, 20.00 Stari Dessauec, oper., Findeisen. — **Langenberg:** 20.05 Pester koncert: solisti, komorni in deški zbor, orkester na pihala. — **London:** 20.00 Simfonični koncert: Beethovnova glasba. — **Milan:** 20.30 Simfonični koncert. — **Praga:** 20.25 Radio kvartet, 21.0 Radio orkester. — **Varšava:** 16.00 Poljudna orkestralna glasba, 18.35 Vokalni koncert, 20.00 Simfonični koncert. (Iz »Radio-Beograd«).

Druga plat zvona — o tujski legiji

Doslej smo vedno slišali in čitali le o grozotah v tujski legiji. Anglež Artur Martindale pa je sedaj v velikem angleškem tedniku opisal svoje doživljaje v Afriki, ki se glase precej drugače.

»Kako strašne čase ste morali doživljati v tujski legiji,« so mi rekali znanci in niso me hoteli razumeti, ko sem jim pravil, da se mi je zelo dobro godilo. Rekli so mi, da sem norec ali da lažem in pa da se more tujska legija primerjati edino še z življenjem na Vražjem otoku, tujska legija da je legija zavržencev. Kakšna zmota!

»Ko sem pred leti vstopil v legijo,« pripoveduje Anglež, »sem pričakoval pomanjkanje, surovo postopanje itd. In kaj sem našel? Res ni bilo z

Dober pripomoček za plavanje v obliki žabjih in račjih plavuti. Poizkusite!

rožicami postlano, toda imel sem upanje na eksistenco; dobival sem dobro plačo, izborno hrano in nekoč me je čakala pokojnina. Le redki so oni, ki skušajo pobegniti, pač pa je mnogo takih, ki se ponovno obvežejo za nadaljnje službovanje.

Vstop v legijo je danes zelo otežkočen. Iz celega sveta prihajajo in se oglašajo, a število sprejetih je zelo majhno. Nekoč so se lahko priglašali kjerkoli, danes samo v za to določenih mestih, in še ta imajo dovoljenje, da sprejmo mesečno samo po dva, le Pariz in Marsej vsak teden po dva novinca. Tudi ni mogoč vstop pod katerimkoli imenom, kot je to bilo nekdaj, pač pa mora vsakdo doprinesti nravstveno spričevalo svojega županstva. Spominjam se nekega Portugalca, ki je bil dodeljen v mojo sobo. Neprestano je mrmral: »O, hvala Bogu, hvala Bogu!« Ko sem ga vprašal za vzrok njegovih vzdihov, mi je naravnost povedal, da je hvaležen Bogu za rešitev. Kmalu pa je moral zvedeti, da zločinec ni varen v tujski legiji; preden je poteklo teden dni, so ga odvedli zvezanega. V Lisboni je bil oropal neko banko. Dasi je običaj, da nihče ne povprašuje po vzroku, zakaj je ta ali oni vstopil v legijo, vendar le malokateri obdrži skrivnost zase.

Vežbanje se razlaga v francoskem in nemškem jeziku, kdor pa ne razume teh dveh jezikov, ima priliko priučiti se francoščini, kolikor je potrebuje. Novinca pošljejo po rekrutski dobi v Sidi-Bel-Abbes, kjer lahko po šestih mesecih postane korporal. Tu je treba še večjega napora. Kot Anglež se nikakor nisem mogel sprijazniti z običajem, da zjutraj ne poznajo našega angleškega breakfasta z mesom, maslom, čajem itd., pač pa je takoj zjutraj nekakšna kava in kos kruha s sirom. Ob pol enajstih je kosilo, ki obstoja iz juhe, mesa ali rib, dvojne prikuhe, pudinga ali kompota ter vrča rdečega vina. Večerja ob pol šestih je skoraj enaka kosilu. Vsega je v izobilju in komur ne zadošča ena porcija, dobi lahko še drugo. Jestvine so prvovrstne in jedilni list se menja vsak dan. Le kadar je legija na vajah, je dan za dnem grah ali leča z makaroni, radi česar je že marsikak legijonar dezertiral.

Celokupna tujska legija šteje okolu 45.000 mož, izmed katerih je skoraj 60 odstotkov Nemcev, oziroma germanskega pokolenja. Rokodelci vsake vrste imajo v legiji dobre čase, kuharji, peki, mizarji, mehaniki, elektriki so vedno dobrodošli. Oni, ki se razumejo na knjigovodstvo in pisalni stroj, so prav tako zaželjeni, dobri godbeniki pa še posebno. Legija ima namreč godbo in orkester, ki je na jako visoki stopnji.

Po 15 letih službe je legijonar upravičen do pokojnine. Ako je dosegel šarže seržanta in je voljan ostali del svojega življenja preživeti v Alžiru ali Maroku, mu pokojnina popolnoma zadostuje. Ni pa merodajna starost, pač pa zasluge. Vsak lahko postane francoski državljan. Legijonar upokojenec ima znižano vožnjo po železnici in na morju, brezplačno bolniško oskrbo zase in družino, plača le polovico vstopnine v državna gledališča in je obdavčen le za neke malenkosti.

Ako so takšne dobrote v tujski legiji, kako to, da je toliko dezerterjev, me bo marsikateri vprašal. Na to odgovarjam, da je število beguncev prav tolikšno kot pri redni francoski armadi, le da oni, ki pobegne iz Afrike, navadno silno pretirava v svojih pripovedovanjih. Ne trdim, da je v legiji sijajno, saj kdor je bil vajen samo pisarniškega posla, se bo le težko prilagodil naporom, ki ga čakajo in se zahtevajo od vsakogar.

»Nikomur pa ne priporočam vstop v tujsko legijo,« zaključuje Anglež svoj opis, »prvič, ker je dvomljivo, da bi bil sprejet in bi bila pot v Francijo zaman, drugič pa, ker ne more nihče z gotovostjo računati na prihodnjost. Francija reducira tudi število svojih legijonarjev. Kdor mora rabiti očala ali dobi ploščate noge ali slabo zobovje ali je vdan alkoholu, tega gotovo odpravijo predčasno, to je brez pokojnine, največkrat celo brez navedbe vzroka. Zato pa bi oni, ki bi hotel v tujsko legijo, tvegal najlepši del svojega življenja, kajti par tednov pred dosluženimi petnajstimi leti lahko dobi brco in niti vprašati ne more, zakaj jo je dobil.«

Agava, ki cvete vsakih sto let in nato usahne.

Človek v boju z mrčesom

Ameriški listi so poročali o neki novi električni pripravi, ki se je to sezono zelo obnesla v boju proti žuželkam. Priprava sestoji iz dobro izoliranega okvirja v velikosti okna in iz neštetih vzporednih žic, ki so na ta okvir pritrjene in po katerih kroži električni tok visoke napetosti. Tok uniči vsako žuželko, ki bi hotela skozi žice v hišo. Ta način pokončavanja žuželk je zelo poceni. Neka poljedelska fakulteta je izračunala, da je porabila pri enem poizkusu, ki je trajal 11 dni, dnevno komaj za 1 dinar toka, da pa je bilo pri tem pokončanih 180.000 žuželk. Doslej je bil boj zoper škodljivce na polju in gozdu skoroda brezupen in se ni obneslo nobeno sredstvo. Tudi obločnice ne, ki so jih razpostavili v gotovih razdaljah po polju. Ameriški listi poročajo, da znaša vsakoletna škoda, ki so jo povzročale žuželke tamkajšnjim farmerjem in mlekarskim zadrugam, nad 60 milijonov dolarjev, in da se je položaj letošnjo sezono znatno izboljšal, odkar se poslužujejo te nove električne priprave.

V severni Nemčiji so se svoječasno zelo obnesli netopirji, ki so jih nalašč za to gojili in jim postavljali posebne stolpe. Saj je znano, da pokončuje netopir ogromne množine mrčesa. Vendar pa nam nudi sedaj moderna tehnika več. Tudi pri nas bi bila taka priprava koristna. Posebno v onih krajih, kjer razsaja zavratna malarija.

Anglež G. Hamilton, ki je na avtomobilskih dirkah v Brnu smrtno ponesrečil.

Radio ni luksus

Neki Mangin je zarubil v Parizu pohištvo nerednega dolžnika in med drugim je hotel prodati na dražbi tudi njegov radioaparat kot luksuzni predmet. A sodnik XII. okraja je na dolžnikovo pritožbo razsodil, da radio ni luksus, temveč kakor knjige ali predavanja služi za domačo izobrazbo. Tako je izgubil dolžnik vse pohištvo, a v zarubljenem stanovanju so ostali postelj, osebno perilo in radio aparat kot nujne življenjske potrebščine, ki jih brani postava.

Barbarska italijanska snedenost

Da so Italijani ljubitelji ptičje pečenke, je znano. Vsako jesen si jo v obilici privoščijo v polenti in pokončujejo s tem na stotisoče drobnih krilatcev. Lansko jesen je razburil prijatelje živali ostuden dogodek, ki jasno osvetljuje nevzdržne razmere v pogledu varstva ptic. V Bergamu v Italiji se je znašla večja družba švicarskih Italijanov in zasmehovala švicarsko prepoved uničevanja ptic na posebni demonstrativni pojedini, pri kateri so se mastili s taščicami, škrjančki in sinicami. Ta barbarski nastop je prisilil svetovno ligo za varstvo ptic, da je pri merodajnih faktorjih in pri italijanskem ministrskem predsedniku energično posredovala proti uničevalcem naših malih prijateljev in dobrotnikov.

Ameriški letalec James R. Wedell, ki je na mednarodnih letalskih dirkah v Glenviewu (USA) dosegel povprečno hitrost 491.3 km na uro in s tem postavil nov svetovni brzinski rekord za celinska letala.

Angleško bombno letalo, ki je o priliki tekem v Brooklandu treščilo na tla in se razbilo. Vodja letala je obležal mrtev, štirje možje so nevarno ranjeni.

Film, priča pred sodiščem

Kinematograf je prvič v zgodovini britske justice nastopil v ulogi priče pred sodiščem. Lastniki velikega kolonijalnega skladišča so opazili stalne tatvine in namestili nato v svojih prostorih kinoavtomat. Aparat je jako razločno posnel tvrdkinega ponočnega čuvaja, ki je z dletom odpiral zaboje in odnašal blago. Na temelju tega dokaza je vložila tvrdka ovadbo. Sodniki so sklenili, da bodo ogledali film v navzočnosti policijskih in tehničnih izvedencev, ki bodo podali izjavo o izvirnosti, oziroma zanesljivosti posnetkov.

Pošten bančni ravnatelj — gre za pometača

Pariški »Intransigeant« je prinesel v oddelku »Službo iščejo« ta-le zanimivi oglas:

»Gospod 50 let star, popolnoma zdrav, nekdanji bančni ravnatelj, a vendar poštenjak, kar lahko dokaže: 1. s svojo sedanjo revščino in 2. s spričevali o univerzitetski izobrazbi (filozofska fakulteta), ki obvlada angleščino, je slikar in grafik (večkrat odlikovan), in ima ugledne znance (ki pa ga niso v stanju podpirati) — išče službo v pisarni. Gre tudi za prepisovalca ali pometača. Zelo nujno.«

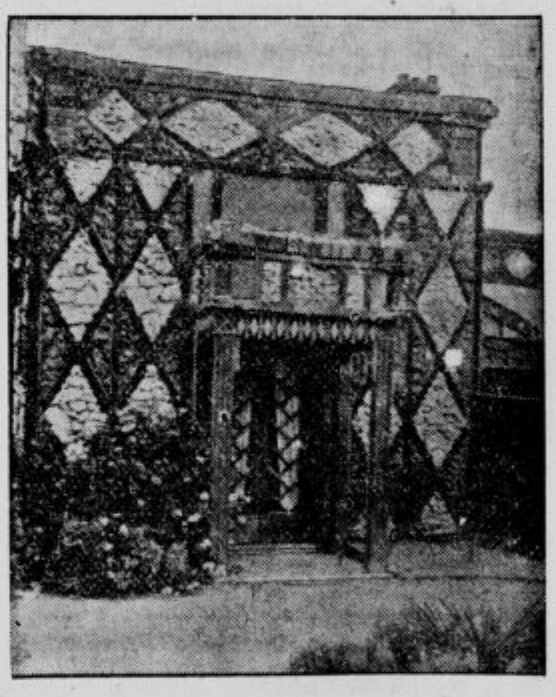

Zlata hiša v Stawellu v Avstraliji. Vsa je zgrajena iz dvobarvnega kremenjaka, ki so ga lomili v bližnjih zlatih rudnikih. Hiša spominja na prve čase zlatih rudokopov v Avstraliji, ko so čez noč bajno obogateli nemaniči počenjali vse mogoče norčije, samo da bi svoje bogastvo čimprej zopet razmetali.

Letalska šola za brezžično brzojavljanje v angleškem vojnem letalskem brodovju. Učenci se morajo pripravljati na svojo službo v letalu, to je v taistih razmerah, v katerih bodo morali kasneje služiti.

Angleška kraljeva družina med Škoti: Jorški vojvoda (drugi sin angleškega kralja) in vojvodinja (na sredi) si s spremstvom ogledujeta romantične razvaline gradu Moyle. — Kakor znano, prebija angleška kraljeva družina vsako poletje več tednov v gradu Balmoral na Škotskem, odkoder napravljajo njeni člani izlete po slikoviti pokrajini. Vsa družina se oblači po stari škotski narodni noši.

Gospodarstvo

Dolar pada nevzdržno dalje

Kdor čita tečaj dolarja v Parizu, kjer je danes najmerodajnejši devizni trg sveta, saj je med zlatimi valutami francoski frank najmočnejši, jasno vidi, da preživljajo Združene države kritične čase.

Dolar in z njim tudi funt padata nevzdržno naprej. Zopet javljajo rekordne tečaje za ceno zlata. Cene sirovin so začele zopet hitro naraščati v USA.

Strah pred inflacijo.

Te dni se je raznesla namreč v USA novica, da je v teku meseca dni pričakovati definitivnega vladnega programa glede valutne politike. Sicer ne verjamemo, da bomo zvedeli kaj posebnega, vendar je vse to povečalo nervoznost.

Druga stvar je pa nagnenje velikega kroga važnih ameriških političnih osebnosti k inflaciji. Velika večina kongresa je za inflacijo in odličniki govore naravnost, da bo Roosevelt raje sam izpeljal vse, kot pa da bi čakal na pobudo kongresa.

Da se pripravlja nova faza v gospodarski politiki, je bilo razvidno že iz zadnjega boja Roosevelta z bankirji. Banke namreč niso nič kaj pripravljene v večjem obsegu dajati kredite. Saj so še pod vtisom nedavnih perturbacij v kreditnem sistemu. **Poleg tega ne vedo jasne prognoze za bodočnost in zato ne marajo zidati na negotovih temeljih.** Zato je Roosevelt sklenil dati gospodarstvu novih kreditov po Refico (Reconstruction Finance Corporation). Industriji bi dala Refico s posredovanjem bank **1 milijardo dolarjev po 5%** (banke bi dobile denar po 3% za pol leta).

Milijarda novih kreditov.

S to milijardo nameravajo namreč zopet pognati voz ameriškega gospodarstva, ki se je kljub vsem naporom začel sumljivo ustavljati. Produkcija ne narašča več s takim tempom kot je pred par tedni. Konzum le počasi požira nove količine produciranih predmetov.

Vse kaže, da je Rooseveltova akcija začela kazati nevarne hibe. V Ameriki se množi pesimizem vkljub oficielnemu optimizmu, ki operira z ugodnimi številkami: Cene naraščajo, produkcija se veča, 2 milijona brezposelnih manj itd. Bliža pa se tudi zima, ki bo kot v hitlerjevski Nemčiji — lačna za milijone brezposelnih.

Ljubljana, 20. septembra.

Na naših borzah je dosegel dolar najnižje stanje in je notiral brez ažija 36.89 Din, z ažijem 28.5 odst. pa 47.40 Din, daleč pod pariteto z dinarjem: 56.70 Din.

Danes je v Curihu dolar notiral 3.28 (včeraj še 3.37), funt pa 15.95 (včeraj še 16.175). Padla sta oba približno za 37% v primeri z zlato pariteto.

Pariz je danes ob 11.45 notiral Nevyork 16.25 (včeraj še 16.75), London pa s 78.95 (včeraj 80.05). Ob zaključku borze ob 14.10 je dolar narastel na 16.30, funt pa na 79.55. **V primeri s pariteto je dolar doslej padel za 36%, funt za ravnotoliko.**

London javlja, da angleško zakladno ministrstvo po svojem fondu ni interveniralo. Dolar je v začetku borze notiral 4.8225, Pariz pa 79.330.

Zlato je izredno poskočilo: v Londonu na 133/9 za unčo, kar je najvišje doslej na londonskem trgu, z drugimi besedami da angleški funt še nikoli ni bil tako nizko kot danes.

Začetek letošnje vinske trgatve

Banska uprava razglaša:

Po § 8 zakona o vinu in čl. 26 pravilnika k temu zakonu je dovoljeno, da se sme grozdje za zobanje trgati, kadar je kaka sorta zrela.

Obča trgatev grozdja za pripravljanje vina pa se ne sme vršiti pred rokom, ki ga določijo za vsako občino občinska oblastva sporazumno z okrajnim kmetijskim referentom. Občinske uprave pa lahko dovoljujejo trgatev raznih grozdnih sort tudi pred rokom za splošno trgatev, pravtako podbiranje bolnega grozdja poznih sort, in sicer sporazumno z vinogradniki.

Neupoštevanje določenih rokov, to je vsaka predčasna trgatev, se kaznuje po § 30 zakona o vinu z zaporom 1—14 dni ali v denarju od 25 Din do 1000 Din, in sicer po okraj. načelstvu.

Posebno letos, ko se obeta kvalitativno slaba letina, je najnujneje potrebno in zato poziva banska uprava vse vinogradnike, da se točno drže omenjenih določil vinskega zakona.

VSEM MOJSTROM SOBO-, ČRKOSLIKARJEM, PLESKARJEM IN LIČARJEM!

Zavod za pospeševanje obrti pri Zbornici za TOI v Ljubljani opozarja, da bo v četrtek dne 21. t. m. točno ob 18 v pritlični dvorani Zbornice za TOI, Beethovnova ul. 10, predavanje g. Ernesta Oldenbrucha, strokovnega učitelja z Dunaja in svetovno znanega strokovnjaka v navednih strokah. Imenovani bo predaval o najnovejši tehniki v sobo- in črkoslikarstvu, pleskarstvu, ličarstvu in dekoracijski tehniki v splošnem. Predavatelj bo tudi predvajal praktične poizkuse in bo priredil tudi razstavo svojih del, katero si lahko vsakdo ogleda jutrišnji dan pred predavanjem. Ker se mudi samo mimogrede v Ljubljani in se predavanje ne more poznеje vršiti, velja ta poziv tudi za podeželske mojstre, ki bi se želeli udeležiti predavanja. Ime predavatelja samo jamči, da bo predavanje izredno zanimivo in poučno; vsled tega bi bila čimvečja udeležba mojstrov umestna in koristna.

★

Slabo kaže za izvoz naših prašičev v ČSR. »Prager Tagblatt« prinaša važno notico pod naslovom: »Na poti k državi-izvoznici prašičev«. Pravi, da je po statistiki stanja prašičjereje za 1. julij letos pričakovati velike ponudbe v prihodnjih mesecih, ker je število plemenske živine zelo naraslo. Poleg tega je v prvi polovici konzum svinjine padel od 911 na 801 milij. kg. Iz tega sledi, da tudi popolna prepoved uvoza ne more izboljšati položaja. Domači konzum je padel v prvi polovici letos za 272.000 glav, uvoz je znašal pa 59.000 glav (lani 65.000 kom.). Češkoslovaška bo celo prisiljena izvažati. Kako bo ob takih razmerah mogoče Čehom pritisniti navzdol uvoz madjarskega, jugoslovanskega in romunskega blaga, ki je vezan na obstoječe kompenzacijske dogovore, ni jasno.

Za izvoznike sadja. Belgrad, 20. sept. (a). Prometno ministrstvo obvešča gospodarstvenike, da velja 10% popust pri izvozu jabolk, sliv in grozdja le v toliko, če pošiljatelj izroči v prevoz najmanj 12.000 ton jabolk, sliv ali grozdja na podlagi jugoslovansko-avstrijske, jugoslovansko-češkoslovaške in jugoslovansko-nemške železniške zvezne tarife v dobi od 15. septembra t. l. pa do 31. marca 1934.

Kaj obetajo Italijani? Iz Rima poročajo, da je ministrski svet sklenil, da bo proti poplavi blaga iz dežel z razvrednoteno valuto eventualno zvišal carine, da tako kompenzira razvrednotenje valute.

Švicarji in kuponske službe naših posojil. Z ozirom na sporazum naše države z upniki glede vnovčenja kupona prinaša »Neue Zürcher Zeitung« dopis, v katerem pravi, da bi bilo v zvezi s tem švicarske kapitale nalagati v Jugoslaviji sporazumno, več interesentov skupaj. Tako bi imeli od tega korist tudi Švicarji. Misli pri tem na električno in hotelsko industrijo.

Borza

Dne 20. septembra 1933.

Denar

Neizpremenjena sta ostala Berlin in Curih, vsi drugi tečaji po so bili nižji.

Avstrijski šiling zaključen v Ljubljani 8.85, v Zagrebu 8.64, v Belgradu 8.65, 8.60. Grški boni v Zagrebu 38.50—39 (38.50), v Belgradu 37.50—38.

Ljubljana. Amsterdam 2305.40—2316.76, Berlin 1364.58—1375.38, Bruselj 796.91—800.85, Curih 1108.35—1113.85, London 177.53—179.13, Newyork 3674.94—3703.20, Pariz 223.82-224.94, Praga 169.56—170.42, Trst 300.18—302.58.

Curih. Pariz 20.195, London 15.95, Newyork 328, Bruselj 71.19, Milan 27.10, Madrid 43.20, Amsterdam 208, Berlin 123.20, Dunaj 72.56 (57.25), Stockholm 82.30, Oslo 80.15, Kopenhagen 71.20, Praga 15.31, Varšava 57.70, Atene 2.93, Carigrad 2.48, Bukarešta 3.08.

Vrednostni papirji

Tendenca je bila danes za vojno škodo zopet čvrsta in je bil promet izredno znaten, saj je znašal v škodi 2500 kom. Nadalje je bilo zaključenih še 50.000 v begl. obveznicah in 50 delnic Priv. agrarne banke. V dolarskih papirjih ni bilo prometa zaradi padca dolarja.

Ljubljana. 7% inv. pos. 50 den., agrarji 27.50—29.50, vojna škoda 245—246, begl. obv. 35.50—38, 8% Bler. pos. 35.50 den., 7% Bler. pos. 30.50 den., 7% pos. DHB 47—50, Kranj. ind. zaklj. 300.

Zagreb. Državni papirji: 7% inv. pos. 49 d., vojna škoda 245—246 (243, 244, 245, 246), 10. 245—246 (247), 11. 245—247 (246.50), 6% begl. obv. 37—38 (37), 7% Bler. pos. 30.50—31. — Delnice: Narodna banka 3500—3700, Priv. agrar. banka 227—228.25 (227, 229), Šečerana Osijek 140—170, Impex 50 den., Trboveljska 70—90.

Belgrad. Narodna banka 3600—3650 (3600), Priv. agr. banka 230 bl., 7% inv. pos. 51—52 (51.5), vojna škoda 244—244.50 (244, 242.50), 11. 242.50 d. (244.50), 6% begl. obv. 37.60—37.75 (37.25, 37.75), 8% Bler. pos. 36 bl.

Sport

Balkanska olimpijada v Atenah

Kako bo izgledala naša reprezentanca?

Prihodnji mesec se vrši v Atenah balkanska olimpijada, katere se udeležijo tudi najboljši jugosl. lahkoatleti. Po uspehih, doseženih v Zagrebu na državnem prvenstvu poedincev, bi izgledala naša reprezentanca — po zagrebških poročilih — takole:

100 m dr. Buratović in Stevanović; 200 m Stevanović in Kovačič; 400 m Madjarević in Gaberšek; 800 m Gaberšek in Žorga; 1500 m Krevs in Žorga; 5000 m Krevs in Starman; 10.000 metrov Bručan in Starman; 4×100 m dr. Buratović, Kovačič, Stevanović, ?; 4×400 m: Madjarević, Župančič, Gaberšek, ?; balkanska štafeta: Gaberšek, Madjarević, Stevanović, Kovačič; 110 m zapreke: dr. Buratović in ?; 400 m zapreke: Dremil in Strmac; krogla: Spahič in dr. Narančič; disk: Kleut in dr. Narančič; disk helenski stil: isti; kopje: Kovačević in L. Kallay; kladivo: Gvič in Stepišnik; skok v višino: dr. Buratović in mr. Telesko; **skok v daljavo:** dr. Buratović in ?; skok s palico: Feigl in Banščak; troskok: Mikič in ?; maratonski tek: Šporn, Belas in Vidov.

Naša reprezentanca odpotuje 27. t. m.

Jugoslavija : Švica

Nogometna tekma med jugoslovansko in švicarsko reprezentanco se vrši v nedeljo v Belgradu, za katero vlada, zlasti v naši prestolnici izredno veliko zanimanje. Ta tekma je izredne važnosti za nas: ako bi zmagali, bi se kvalificirali za finalne tekme, ki se vrše prihodnje leto v Italiji in sicer za svetovno prvenstvo. Švicarji nastopijo v močnejši postavi kakor proti Madjarom v zadnji tekmi, katero so izgubili s 3 : 0. Tudi naša reprezentanca je že sestavljena in ji želimo več uspeha kakor ga je imela pri zadnjih mednarodnih svečanjih. Tekmo bo sodil g. Beranek z Dunaja.

Državno ligino prvenstvo bo prihodnjo nedeljo počivalo

Jugosl. nogometna zveza je sklenila, da se tekme, določene za prihodnjo nedeljo odgode na poznejši čas in sicer, Concordia : Hajduk na 19. novembra, Primorje : Jugoslavija na 19. novembra, Vojvodina : BASK na 8. oktobra, Slavija (O.) : Hašk na 29. oktobra in BSK : Gradjanski na 19. novembra.

Službene objave LNP

Seja upr. odbora dne 15. t. m. Prisotni gg.: Rybač, dr. Köstl, Kmet, Novak, ravn. Šetina, Jugovec, Malovrh, Kralj, Buljević, Vospernik, Skalar, Kačar, Melicer, Pevalek, Drufovka, Petrič in Dorčec. Storjeni so bili sklepi:

Kaznujejo se po čl. 1 Spl. Prav. JNS z uporabo čl. 7 kaz. prav. JNS, ker so igrali tekme z neverificiranimi igralci: SK Trbovlje in SK Hrastnik z 8 (osem) dnevno, a SK Svoboda (Zagorje) brez uporabe čl. 7 k. P. s 14 (štirinajst) dnevno prepovedjo igre t. j. prva dva imenovana do inkl. 26. septembra, zadnje imenovani (Svoboda) do inkl. 2. okt. t. l. S tem v zvezi se vzame na znanje dopise navedenih klubov štev. 110 od 4. t. m., 101 od 25. 8. t. l. in od 4. 9. t. l.

Sprejme se za začasnega člana, ker je zadostil pogojem za sprejem, SK Panonija (M. Sobota) in se ga predlaga JNS v sprejem za rednega člana.

Na osnovi čl. 10 Prav. o prv. tekmah in ker se niso mogli klubi Mo Trbovlje sporazumeti v pogledu razdelitve klubov za odigravanje prv. tekem po sklepu redne gl. skupščine LNP z dne 13. 8. t. l. se določi za Mo Trbovlje tri skupine in sicer: trboveljsko (vsi trboveljski klubi), hrastniško (hrastniški klubi) in zagorsko-litijsko (zagorski in litijski klubi), ki igrajo ločeno prv. tekmo. Koncem prv. sezone igrajo zmagovalci (prvaki) skupin medsebojno po dvojnem cup-sistemu kvalifikacijske tekme za prvenstvo Mo Trbovlje. Žrebanje prvega para izvrši LNP, zmagovalec v prvem kolu igra zopet dve tekmi s tretjim klubom. S tem v zvezi je rešen dopis SK Amaterja, Trbovlja in Dobrne od 29. 8. t. l.

Na prošnjo Ilirije od 12. 9. t. l. se dovoli nastop v mednar. tekmi v moštvu Ilirije v Celovcu 17. t. m. igr. Berglez Ladu.

Na znanje se vzame izjava Mo Trbovlje od 12. t. m. v zadevi neizplačanega sodn. honorarja po SK Hrastniku. Tozadevno prejme Mo dopis.

Na znanje se vzame pismena prijava g. Arnošta Adamiča brez datuma. O tem se obvesti OZDS pri LNP in Mo Trbovlje ter SZNS.

Na znanje se vzame dopis ISSK Maribor, štev. 170 od 5. 9. 33, ter se o vsebini istega obvesti ZNP.

Ugodi se prošnji SK Ilirije od 9. IX. ter prejme o tem še pismeno sporočilo.

Zavrne se priziv SK Ilirije od 9. IX. v zadevi izrečene kazni nad igr. Berglezom, ker se mora postopati po čl. 66 kaz. Prav. Na isti osnovi in ker ni priložena taksa, se zavrne tudi priziv igr. Slaparja Franca.

Zavrne se dopis SK Slavije od 3. t. m. ter se konstatira, da so mnoge trditve neresnične, a predlaganje JNS za sprejem v redno članstvo se iz sportnih vzrokov odkloni.

Vzame se v razpravo dopis Mo Maribor z dne 5. IX. v zadevi incidenta na igrišču Rapida in protest Ilirije od 3. IX. v zadevi uvrstitve kluba po skupščini LNP v II. razred.

Opozarja se klube, da ne smejo igrati tekem z nezveznimi klubi. Tudi treningi s temi klubi, pri katerih se pobirajo prostovoljni prispevki, niso dovoljeni. Odslej se ne bo tudi na prošnje dovoljevalo igranja z nezveznimi klubi, vsled tega naj se takih prošenj ne pošilja.

Nadalje se opozarja klube, da nastopajo v vseh tekmah samo z igralci, ki so verificirani in ne z igralci drugih klubov ali s takimi, ki sploh niso verificirani.

Poziva se Mo Trbovlje, da žreba pare za prv. tekme jesenske sezone 1933 vseh treh skupin in sicer za Trbovlje klube: Trbovlje, Amater, Dobrna, Retje; za Hrastnik: Hrastnik, Rudar, Delavec; za Zagorje-Litijo: Zagorje, Svoboda, Sloga in Litija. O rezultatu tega žrebanja in datumih poročati LNP.

Odobri se tajniku III. g. Lozarju 14 dnevni dopust radi odsluženja orožne vaje. — Tajnik l.

*

Danes ob 17. je na igrišču Primorja izbirni miting na 100 m med Župančičem (Ilirija) in Cerarjem Dragom (Primorje) ter na 400 m čez zapreke med Župančičem (Ilirija) in Žorgo Aleksom (Primorje) glasom dogovora med Ilirijo in Primorjem in na osnovi sklepa Jugosl. lahkoatletske zveze.

SK. Korotan, Kranj vljudno sporoča SK. Javorniku, Rakek, da je na tendencijozne in resnici naravnost v obraz bijoče vesti o prvenstveni tekmi dne 17. t. m. prisiljen reagirati na edino primeren in sporten način, namreč, da vso zadevo v primerni obliki, podkrepljeno s potrdili verodostojnih prič, sporoči ljubljanski nogometni podzvezi. Za posledice naj se SK. Javornik zahvali piscu omenjenih člankov.

Sabljaška sekcija SK. Ilirija namerava otvoriti začetniški floretski tečaj za dame in gospode. Prijave sprejema do konca septembra tajnik M. Kodrič, Poštni predal 376, telef. 22-60.

Poštarji : Tramvajski uslužbenci. Dne 1. oktobra t. l. bo nogometna tekma na igrišču »Primorja« med poštnimi in tramvajskimi uslužbenci. Protektorat nad prireditvijo sta prevzela g. predsednik maloželezniške družbe dr. Fettich in g. poštni direktor dr. Tavzes.

Obe moštvi razpolagata s prvovrstnimi igralci, ki se udejstvujejo v najboljših klubih. Igralo se bo toraj »zares«. Čisti dobiček je namenjen trboveljskim in ljubljanskim mestnim revežem.

Ker bo tekma zanimiva radi dobrih igralcev in gre dobiček v dobrodelne namene, je želeti, da se je občinstvo v mnogobrojnem številu udeleži. Vstopnina je zelo nizka: za dijake in vojake po 3 Din, stojišča po 5 Din, sedeži po 8 Din.

★

Ladoumegue contra Purje na 2000 m. Preteklo soboto sta se zopet pomerila izborna atleta Francoz Ladoumegue in Finec Purje in sicer to pot na 2000 m. Kakor znano je pri prvem srečanju podlegel Finec Purje na 1000 m in tudi sedaj se mu ni posrečilo izvojevati zmage. Poleg omenjenih tekačev je startalo še pet drugih, ki so se do 1 km dobro držali, celo vodili so. Od 1 km dalje pa sta prešla v vodstvo izborna atleta Ladoumegue in Purje, ki sta seveda do konca tudi sama ostala spredaj. Ladoumegue je imel mal naskok. Ko so z zvoncem naznanili zadnji krog, je prišel Purje poleg Francoza in razvila se je ostra borba. Kljub vsem naporom Francoza se ga je držal Purje do zadnjega ovinka. Šele nato se je Ladoumegueju posrečilo izvojevati mal naskok, ki ga je imel do cilja. Ladoumegue je pretekel 2000 m v 5:28.4, Purje pa v 5:29.2.

Grof Baillet-Latour, predsednik mednarodnega olimpijskega odbora, se je na svojem povratku iz Turina, kjer je prisostvoval akademskim igram, ustavil tudi na Dunaju, kjer je obiskal avstrijske sportnike in sportne naprave, o katerih se je francoski gost zelo pohvalno izrazil.

»Ljudska knjižnica«: Iz založništva Jugoslovanske knjigarne v Ljubljani: Lovrenčič: Publius in Hispala, povest, broš 28 Din, vez. 40 Din. — Pierre L'Ermitte: Deklica z odprtimi očmi, povest, broš 30 Din, vez. 42 Din. — Pierre L'Ermitte: Kako sem ubila svojega otroka, povest, broš. 35 Din, vez. 45 Din. — Biggers: Kitajčeva papiga, povest, broš. 32 Din, vez. 42 Din. — Verne Jules: 20.000 milj pod morjem, povest, broš. 28 Din, vez. 40 Din.

Samuel Lover:

RORY O'MORE

122

Irski ljudski roman.

»Prav, Rory, tako so govorili filozofi.«

»Ne vem, kdo so to bili, a gotovo so bili ljudje.«

»Zbogom, O'More, kmalu vas zopet obiščem,« mu je obljubil odvetnik, ko je odhajal.

Ko se je pa vrnil k De Lacyju, mu je dejal, da se boji zaradi Roryja, in da bo težko šlo, zakaj okoliščine močno govore proti njemu.«

»Da so ga s silo odvedli, lahko dokažem,« je pripomnil De Lacy.

»Kako boš pa zagovarjal to, da si sam izginil, ko si odpotoval na Francosko. Že samo to, da si šel tja, bi lahko plačal s svojim življenjem.«

»Nič ne de, če more moje pričanje koristiti Roryju,« je odvrnil De Lacy. »Ali misliš, da bi živel na račun tega krasnega fanta?«

»Gotovo ne, a ničesar ne moreš dokazati, kar bi mu koristilo.«

»O, pač, vem, da Scrubbsa niso umorili, ampak da je bil na De Welskeinovi jadrnici, ko sem iztrgal Roryja iz tihotapčevih rok.«

»Ali si ga videl?«

»Ne.«

»Potem ne moreš nič dokazati, potem mu ne moreš pomagati niti toliko, kolikor je črnega za nohtom, razumeš, da ne moreš?«

De Lacy je uvidel, da je to res, in da je najbolje, da živi v gostilni nepoznan. Odvetnik ga je tudi prepričal, da bi bilo za Roryja prav tako pogubno, če bi ga v ječi obiskal ali pa šel tolažit njegovo mater in sestro, kar je De Lacy hotel storiti za vsako ceno.

Ves mrzličen od skrbi je pričakoval dneva obravnave. Nič manj ni bil v strahu, kako bo z obravnavo, kakor njegova mati in sestra in tudi uboga Kathleen, in ko je prišel dan, ko naj bi se odločila Roryjeva usoda, je stisnil roko odvetniku, ki je odhajal na sodišče in ga prosil, naj napne vse sile, da reši Roryja.

»Ena stvar je v prid ubogemu fantu,« je odvrnil odvetnik, »da bo namreč imel sodnika z usmiljenim srcem. Sodil ga bo Lord A-n-e.«

XLIV. poglavje.

Rory pred poroto.

Na dan Roryjeve obravnave je bila dvorana nabito polna. Galerija je bila zasedena z boljšimi ljudmi, ki so prišli več milj daleč. Zbrani so bili vsi sodniki iz okraja. Med njimi je bil tudi stotnik-sodnik Slink. Poleg državnega pravdnika je sedel Sweeny, ves zaposlen z nečem, tisti zlobni spletkarski Sweeny. Spredaj pred zatožno klopjo so stale tri žene, iz čijih prestrašenih obličij se je videlo, kako veliko jim je do obtoženca, zakaj brž ko se je v dvorani kaj genilo, so obrnile oči proti vhodu v zatožni prostor. To so bile Roryjeva mati, sestra in Kathleen. Ko se je zaslišal glas po dvorani »Prostor, napravite prostor,« tedaj je zavalovilo na desno in levo in slišalo se je, kako so odrinili težke zapahe. Vrata k prostoru za obtožence so se odprla in Rory O'More je v spremstvu ječarja stopil v prostor pogube.

»Oh, sin moj! Rory moj!« je zajokala njegova mati z glasom, ki je pretresal srce, hitela k ograji in stegnila roke proti svojemu sinu, ki je prihajal k ograji.

»Nazaj,« je ukazal eden izmed orožnikov pred ograjo.

»Oh, ne bodite tako trdi,« je prosila vdova.

»Stopite nazaj.«

»Samo poljubim naj ga! Saj ga nisem videla že tri tedne.«

»Mir v dvorani,« je zagrmel birič, »odkrijte se, prostor za lorda, sodnika!«

Ob mizi se je prikazal Lord A... in tudi nekaj drugih sodnikov je sedlo tja.. Tudi Slink je bil ob njegovi strani, bolj uslužen kakor je bilo treba. Zaprisegli so porotnike, na kar je sodnik vprašal, ali ima obtoženec zagovornika, in ko so mu odgovorili, da ga ima, je dal znamenje, da se lahko začne.

Medtem sta si Mary in Kathleen z Roryjem dajali znamenja; s solznimi očmi sta pogledovali k nebu in sklepali roke, s čimer sta mu hoteli povedati, da bosta molili k Vsemogočnemu za njegovo rešitev, na kar je Rory odgovoril z veselim, upanja polnim pogledom in celo smehljanjem, ne z lahkomišljenim, ampak nežnim, takim, ki ni motil svečanosti porotne obravnave, temveč takim, ki je napolnil tiste, ki jih je ljubil, z upanjem.

Ko so čitali obtožnico, so žene kar sapo zadrževale. Različna naštevanja, ponavljanja in zapletanja so jih tako zmešala, da so nazadnje začele dvomiti, ali je to, kar čitajo, sploh v kakšni zvezi z Roryjem. Uho jim je kar otopelo od enolične, dolge klobase, ki so jo čitali. Nazadnje pa, ko je zapisnikar naenkrat pozval: »Obtoženec, stopite naprej,« so se zdramile iz otopelosti in izmenoma od zapisnikarja do Roryja in zopet od Roryja do zapisnikarja medtem, ko je sodnik, Lord A... prečital formulo in ga vprašal, ali se čuti kriv. Ko je Rory izjavil, da je nedolžen, se je začela obravnava in nastopil je državni tožilec.

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1·—; ženitovanjski oglasi Din 2·—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10·—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonska 3 mm visoka petitna vrstica po Din 2·50. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službe iščejo

Kot hlapec

grem h konjem za vsako ceno. Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Hlapec« št. 11098. (a)

Dekle

pridna in poštena, vajena vseh hišnih del in tudi kuhe, želi h krščanski družini, najraje za sobarico, takoj v službo. — (Mimi Lovšin stanuje v Lichtenturnu. Natančno pove služkinja, Bogošičeva ulica št. 6, Mirje, Ljubljana). (a)

Gospodinja

zanesljiva, poštena, vajena vsakega dela in z dobrimi spričevali, išče službo na deželo. Starost 40 let. Nastopi lahko takoj ali pozneje. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 11095. (a)

Vajenci

Učenka

za pletilstvo se sprejme. Hrana in stanovanje v hiši. — Ponudbe na M. Cvikelj, pletilja, Kočevje.

Učenka

za manufakturno trgovino s potrebno šolsko izobrazbo, iz Ljubljane — se sprejme. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod št. 11115. (v)

Slikarskega učenca

sprejmem. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 11111. (v)

Pouk

Klavirski pouk

daje gospa po zmerni ceni. Ljubljana VII, Podjunska 23. (u)

Nemščina za otroke!

Nemško konverzacijo za 5—8 letne otroke, po preizkušeni metodi, nudi s 1. oktobrom Elfrida Šegula, Ljubljana, Gledališka ulica 7-I, bivša pomočnica ge. Orthaberjeve. Vprašati dnevno od 11 do 15. (u)

Denar

20.000 Din

dobite v slučaju poroke. Pišite na upravo pod: »Socijalno« 11099. Priložite 3 Din. (d)

5000 Din

iščem proti vknjižbi na lepo posestvo. Ponudbe poslati na upravo »Slov.« pod št. »99« 10938. (d)

Auto-motor

Avtomobile

osebne, tovorne, raznih velikosti, prodaja: Garaža Planinšek, Zagreb, Samoborska 4. (f)

Stanovanja

Stanovanja

dvo- in petsobna, komfortna, takoj oddam. Naslov v upravi »Slovenca« št. 10819. (č)

Vnajem

Lokal

Specerijska in delikatesna trgovina, sredi mesta, se odda z 21. novembrom. Naslov v upravi »Slovenca« št. 11093. (n)

Gostilno

dobro vpeljano, sredi mesta, dam takoj v najem. Naslov v upravi »Slov.« Maribor, št. 1019. (n)

Objave

Častna izjava.

Podpisani obžalujem, da sem v javnem lokalu nehote žalil g. Rudolfa Kuharja in se mu zahvaljujem, da je odstopil od tožbe. — Breznik Florijan. (o)

Posestva

Petstanovanjska vila

komfortna, v Ljubljani — naprodaj. Naslov v upravi »Slovenca« št. 10820. (p)

Glasba

Naprodaj

nov koncertni pianino, dobro ohranjen klavir in mali pravi amerikanski harmonij — za nizko ceno. — Naslov v upravi »Slovenca« št. 10879. (g)

Gitara

dobro ohrajena se ugodno proda. — »Varstvo«, Tyrševa c. 17. (g)

Kratek klavir

Hoffman, angleške mehanike, proda Ciglič, Ljubljana, Mestni trg 11. — Ogledati med 14 in 16. g

Prodamo

Kolo

prodam. Dr. Kodre, Staničeva ul. 3. (l)

Volna, svila, bombaž

stalno v bogati izbiri v vseh vrstah, za strojno pletenje in ročna dela po najnižjih cenah pri tvrdki Karl Prelog, Ljubljana — Židovska ul. in Stari trg.

Specialno izbiro
modnih hlač in pumparc
dobite najceneje pri
Preskerju, Sv. Petra c.

Dve moški kolesi

in eno damsko ter dva šivalna stroja, en cilinder in damski. Ogledati od 12 do 15 vsak dan. Proda Rebolj, Vodovodna 68. (l)

Kašo
ješprenj, ajdovo moko
vedno svežo oddaja na debelo
veletrgovina
A. VOLK, LJUBLJANA
Resljeva cesta 24

Kupimo

Majhne gobe

za vlaganje v kozarce, sveže, plačujem 6 Din kg. Ponudite tvrdki P. Šetina, Radeče pri Zidanem mostu. (l)

Vsakovrstno
zlato kupuje
po najvišjih cenah
ČERNE, juvelir, Ljubljana, Wolfova ulica št. 3

Otroški voziček

spalni, kupim. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Voziček« št. 11117.

Beži! Beži! Ne obupati!

Doma seve ne boš našel kupca za svojo domačijo. Imamo že ene dovolj! Oglašuj pa parkrat v »Slovencu« in za borih par kovačev boš prejel ponudb in vprašanj, da boš lahko pošteno izbiral!

Kolosalen prihranek na kurivu
povzroči
„ZEPHIR"-PEČ

najcenejša peč sedanjosti.
ZEPHIR-PEČI
prihranijo Vam tekom let mnogo tisoč dinarjev.

Proizvod tt.:
„Zephir" tvornico peči d. d. Subotica.

Tovarniško zastopstvo:
V LJUBLJANI: Venceslav Breznik
V CELJU: D. Rakusch
V MARIBORU: Pinter & Lenard

Zahtevajte brezplačne prospekte!

Čas je zlato
pa tudi dobra reklama v
SLOVENCU

Nobenega čudeža ni treba, da bi postala Vaša koža čista, baržunasta in mladostna. Gub niso povzročila leta, temveč nastale so zaradi pomanjkanja biocela v koži. Dr. Stejskalu, profesorju na medicinski fakulteti na Dunaju, se je naposled posrečilo, pridobiti biocel iz mladih živalskih bitij. Pri poizkusih z ženami v starosti od 55—72 let so gube v 6 tednih popolnoma prenehale (glej tozadevno popolno poročilo dunajskega Medicinskoga lista). Pravi biocel, pridobljen od mladih, skrbno izbranih živali se nahaja sedaj v kremi »Tokalon«, hrani za kožo (rožnate barve). Po zaslugi uporabe tega sredstva se stara in uvenela koža hitro pomladi, oslabljene mišice pa okrepčajo. Uporabljajte kremo Tokalon hrano za kožo rožnate barve zvečer pred počitkom. Med spaniem bo ta krema nahranila Vašo kožo z biocelom. Kremo Tokalon bele barve pa uporabljajte zjutraj. Ona krepi kožo ter skrči razširjene znojnice. Če se uporabljajo obe kremi, kakor prej navedeno, je zajamčen uspešen rezultat, v nasprotnem primeru pa se denar vrne.

Zahvala

Za premnoge dokaze iskrenega sočutja, ki smo jih prejeli ob težki izgubi našega dragega očeta, starega očeta, brata in strica, gospoda

Jožeta Kunčiča

veleposestnika in lesnega trgovca na Blejski Dobravi

se tem potom vsem najiskrenejše zahvaljujemo.

Izrekamo globoko zahvalo g. dr. Volavšku iz Ljubljane, g. dr. Marčiču iz Jesenic, čč. duhovščini, predvsem g. župniku Demšarju, duhovnemu svetniku g. Antonu Kastelicu, šolskemu upravitelju g. Lachajnerju za udeležbo pri pogrebu s šolsko mladino, Gasilnemu društvu, sokolski godbi iz Jesenic, pevskemu društvu »Sava« za ganljive žalostinke, vsem darovalcem krasnih vencev in cvetja ter vsem prijateljem in znancem, ki so pismeno ali ustmeno izrazili sožalje, vsem onim, ki so pokojnika v tako častnem številu spremili na njegovi zadnji poti.

Blejska Dobrava - Jesenice, dne 20. septembra 1933.

Globoko žalujoče rodbine:
KUNČIČ, ZUPAN, STANKOVIČ, SODJA

Sv. zakon - vrelec življenja

Vsa sodobna vprašanja o zakonu načelno pojasnjena. — Se dobi v knjigarnah in v prodajalni Ničman. — Din 20·—.

Zahvala.

Za preobile dokaze iskrenega sočutja, ki smo jih prejeli povodom nesrečne smrti našega ljubega brata, strica in svaka, gospoda

Ivana Kosler-ja

se tem potom najiskrenejše zahvaljujemo.

Posebno se zahvaljujemo premnogim darovalcem krasnih vencev, zastopnikom oblasti in društev in vsem, ki so dragega pokojnika počastili na poslednji poti.

Ljubljana, 20. septembra 1933.

Žalujoče rodbine:
Kosler, Seemann, Rudež.

Akcija vinogradnikov in sadjarjev

Glavni savez vinogradnikov in sadjarjev kraljevine Jugoslavije priredi v svrho napredka našega vinogradništva in sadjarstva in propagande za razpečavanje svežega in predelanega sadja

deželno razstavo vina in sadja

7.—15. oktobra 1933 v Belgradu.

Razstavljeno vino, žganje, destilate, sadje in druge izdelke bo ocenjevala strokovna komisija. Zaslužne razstavljalce bo nagradila ocenjevalna komisija z diplomami, zlatimi in srebrnimi medaljami in nagradami.

Specijalna razstava: kletarske in sadjarske opreme, kakor tudi vsi predmeti, ki spadajo v to stroko.

Za časa razstave se vrši
KONGRES VINOGRADNIKOV IN SADJARJEV
Popust na železnicah 50 odstoten.

Vsa pojasnila se dobe pri
Upravi deželne razstave vina in sadja, Beograd, poštni predal 57
in pri podružnici
Zagreb, Vodnikova ulica 8.

Za »Jugoslovansko tiskarno« v Ljubljani: Karel Čeč. Izdajatelj: Ivan Rakovec. Urednik: Lojze Golobič.